

Korinti a zengât ekap kânok Paulonâ kulemgum zingip.

Mâsop den.

¹⁻² Anutugât sâtkât Yesu Kristogât Aposolo a Paulo, nâ sot bukuniñâ Sostene, net Korinti kamânân Anutugât kâmut ândie, zengât ekap zi kulemgum pet. Yesu Kristonâ gâsuzingâm zâkkât singi hâlâlu ândibigât sâip. Yatâ otzingi kamân dâp Yesugât kâmut, zen Kembu Yesugât kutñâ konsâm mâtâsem ândime, zen sot kânok urâwe. ³ Ibâniñâ Anutu sot Kembu Yesu Kristo, zekâren gâbâ um lumbe sot tânzângoizângoñ zengâren zimbap.

Korinti zengâren den singi âlipñâ muyagem zeip.

⁴ Zen Yesu Kristo sot pâlâtân utne Anutu zâk tânzângoip. Zorat op ko narâk dâp nâ zengât op Anutu sâiwap sâm dukuman. ⁵ Zen Kristo sot pâlâtân utne singi âlip sâsânâ sot nângânângâ topñâ topñâ zingâm nangip. ⁶ Zingâmñâ Kristogât sâm âsak denñâ umzingan ândânâ gâsuip. ⁷ Oi Kaapumñâ imbanâ zingî nep top top tume. Zen Kembuniñ Yesu Kristo âburem gâbapkât um bâbâlan op mambât ândime. ⁸ Zâkñâ Kembuniñâ Yesu Kristo gâbabân mâtenan tosazî bun hâlâlu kinbigât mem kâtikñan kwatzingi ândinetâ narâkziñ âkâbap. ⁹ Anutu zâk nanñâ Kembuniñâ

Yesu Kristo, zâkkâren târokwapigât diizingipnâ dumñâ den nâi mân sâbap.

Korinti a, ziñâ kâsâpagowe.

¹⁰ Bukurâpnâ, nâ Kembuniñâ Yesu Kristo kutnangât op girem den sa nângânek. Zen den top top sâmnâ mân kâsâpagobi. Kâsâpagom kâmut zagât upi, zo bunâ. Um nângânângâziñ mâpotne kânok oi ândibi. ¹¹ Bukurâpnâ, osetziñan den kâsâp muyagem ziap. Koloï zâkkât arâpnâ, zengâren gâbâ nâmbutñâ ziñ yatâ sâne nângâwan. ¹² Den itâgât san. Zengâren gâbâ nâiñâ itâ sâmap, “Nâ Paulogât a.” Oi nâiñâ sâmap, “Nâ Apologât a.” Oi nâiñâ sâmap, “Na Peterogât a.” Oi nâiñâ sâmap, “Nâ Kristogât a.” ¹³ Bâi, dap dap? Kristo pâuksâip mo dap? Paulo nânâ zengât op poru nagân muwan? Mo Paulo nâgât korân too sanjonzingâwe? ¹⁴ Kabik ninak too mân sanjonzingâwan. Krispo sot Gaio zerâk too sanjonzikâwan. ¹⁵ Zen itâ sâbegât, “Zâkkât kutnandâ lonjiñningi too sanjonningâwe.” Yatâ bunâ. Yatâ mân nângâbi. ¹⁶ Zi nâi nânga. Setepano arâpnâ too sanjonzingâwan. Nâmbutñâ ko mân nângan. ¹⁷ Kristonâ a too sanjonzingâbatkât mân sâm nigip. Den singi âlipñâ dâzângom ândibatkât sâm nigip. Oi Yesu poru nagân moip, zorat den imbanâ buñ opapkât a nâmbutñâ den kelâkñoorâk sâme yatâ sâm kubikñâ mân sâman. Nâ singi âlip den zo bonjik sâman.

A um kâtik ziñ Yesugât den singi nângâne yen opmap.

¹⁸ A tâmbetagoagonjâgât mâtâbân ândie, zen Yesu poru nagân moip, zorat nângâne yen opmap. Oi nen kubikkubik mâtâp ândimenjâ ko nângindâ Anutugâren gâbâ imbanjâhootjâ opmap. Singi âlip, zo sâm kubik mân sâmân. ¹⁹ Zorat Kembugât ekabân den njai itâ ziap,

“Kembujâ itâ sap, ‘Nâjâ sa a nângânângâzihoot zen kwakpi. Nângânângâzihoot, zengât nângânângâ zo doongubat.’”

²⁰ Zen dap nânge? A nângânângâhoot, zo ikâ? A njai den nângâm simbitkum sâmâp, zo ikâ? A narâk zirat topjâ nângâmap, zo ikâ? Nâ sa nângânek. Anutujâ hân a zengât nângânângâzi egi yenjâ oip.

²¹ A zen ziinjâ nângânângâyân Anutugât topjâ iknam kwagawe. Wangât, zen yatâ upigât Anutujâ kânjan nângâm kubigi zeip, zorat. Den singi âlipjâ dâzângomen. Um kâtik a, zen zorat nângâne yen opmap. Ka Aposolo a, nen den zorat nângindâ bon opmap. Oi nen den singi zo sâindâ a nâmbutjâ zinjâ nângâm Kembugât singi upme. Zo Anutujâ kânjan nângi zeipkât yatâ âsagemap. ²² Yuda a um kâtik ândime, zen kulem top top iknam sâme. Grik a, zen ko hân a zengât nângânângâ den zo nângânam kâtigime.

²³ Nen ko Yesu poru nagân kuwe, zorat den sâindâ Yuda a zinjâ nângâne kwakmak opmap. Oi Grik a sot hân njain gokjâ, zinjâ den zo nângâne den yenjâ opmap. ²⁴ Ka a nâmbutjâ Kembujâ gâsuningip, Yuda a sot hân njain gok ârândâj, nen Kristogât nângâm itâ sâmen, “Anutugât imbanjâ sot nângânângâjâ zemjângap.” ²⁵ Um

kâtik a, zen Anutugât nângânângâ den nângâne yen opmap. Ka Anutugât nângânângâ, zorân a zengât nângânângâ wâlap. Oi a zen Anutugât den nângâne lolot uap. Ka Anutugât den, zorânâ ko a zengât imbanâ wâlap.

*A zâizâin ziñâ ko bituk, a giginâ ziñâ ko donbep
Kembugât singi upme.*

²⁶ Bukurâpnâ, A ikâ zorân Anutunâ diiningip? Zo ek nângânek. Osetniñan a nângânângâzin patâ donbep bunâ. A kutâ donbep bunâ. ²⁷ A mâteziñan a giginâ ândimen, nen Anutunâ diiningâm a nângânângâzinoot zo ajun kwatzingâmap. A um kâtik ândime, zen nângânângâzinangât nângâne ajun upapkât yatâ oip. A zengât mâteziñan a giginâ sot lolot ândimen, nen Anutunâ diiningâmñâ a imbanâzinoot ajun kwatzingâmap. ²⁸ A mâteziñan bâbâ lolot ândimen sot a yennâ ândimen, nen Anutunâ diiningâmap. Oi a zâizâin upme, zengât imbanâzin koi yen upme. ²⁹ Zo hân a nen Anutugât mâtenan sâk mâme upemgât yatâ opmap. ³⁰ Korinti a zen Yesu Kristo sot pâlâtân utnetâ Anutunâ ândiândi unakñâ zingip. Anutunâ kembuniñâ Yesu Kristo kwânângip, zo nengât nângânângâ sot tosanin gulipkukun a sot um salek muyageningâningân sot nengât suupniñâ mimiñâ a kwânângip. ³¹ Zorat Kembugât ekabân den kulem nâi itâ ziap,

“Nâi zâk sâtâre den sâbâ sâm Kembunâ oip, zorat sâbap.”

2

Paulo zâk sâm kubikkubik den mân sâmâip.

¹ Bukurâpnâ, nâ zengâren gamnâ Anutugât den sapsum dâzângowan. Zo sâm kubikkubik den sot a zengât nângânângâ den mân dâzângowan. ² Nâ itâ nângâm kâtigem zengâren gâwan. Yesu Kristo poru nagân kuwe, zâkkât denâk sapsum zingâbat. ³ Oi nâ zen sot tap imbanâ buŋ, kengât op ândiwan. ⁴ Oi singi âlip sâsân, zo nângânângâ pâtâ sâm kubiknâ mân sâwan. Buŋâ. Kaapumnâ tânnogi singi âlip sa imbanâ muyagezingi igâwe. ⁵ Den sâwan, zo a zengât nângânângâ patâ den yatâ buŋâ. Zen a zengât nângânângâ den zorat nângâne bon opapkât yatâ orâwan. Anutugât imbanâ zengâren muyagei eknâ nângâne bon upapkât yatâ orâwan. Zen Kembugâren nângâm pâlâtân kwâkŋanğâbigât yatâ orâwen.

Anutuŋâ nângânângâ bonnâ ningâmap.

⁶ A Anutuŋâ kubikzingi nângânângâziŋoot ândime, zen Kembugât nângânângâ den bonnâ dâzângomen. Ka den dâzângomen, zo um kâtik a zengât mo hân a kutâ zengât nângânângâ yennâ buŋâ. Hângât a kutâ nângânângâziŋanğât bonnâ mân muyagem mârum buŋ utname. ⁷ Nen ko den Anutugât nângânângâyân tik zem gâip, zo sâm muyagimen. Den zo nângâmŋâ sumbemgât singi neule âsaknâ minatkat Anutuŋâ mârumŋan, hân mân muyageibân den zo sâm kâtân oip. ⁸ Hân a kutâ, zen aksik den zo mân nângâwe. Zen den zo nângâm sâi ko Kembu, âsaknâ mariŋâ poruyân

mân kumbe. ⁹ Zorat Kembugât ekabân den nâi itâ kulemgune ziap,

“Anutu umziñandâ gâsume, zengât singi Anutunâ kut nâi nâi kubigip. Kut nâi nâi zo a senñâ mân igikñâ sot kindapñâ mân nângânângân sot a umziñan zo mân nângâwe.”

A Kaapum sot ândim singi âlip nângâne bon upap.

¹⁰ Nen ko Anutunâ sâi Kaapumñâ den Anutugât umñan ziap, zo sapsun nîngip. Kaapum zâk den Anutugât umñan tik zemap, zo aksik nângâmap.

¹¹ A nâiñâ bukuñangât nângânângâ zo dap yatin nângâbap? Um mariñandik zo nângâbap. Zo yatik a nâiñâ Anutugât nângânângâ zo mân nângâmap. Anutugât Kaapumñâ zikñik zo nângâmap. ¹² Oi Kaapum miwen, zo hânân gâbâ buñâ. Anutu, zikñan gâbâ Kaapum zo miwen. Anutunâ kut nâi nâi nengât singi sâip, zo nângânatkât Kaapumñâ nîngip. ¹³ Anutunâ Kaapumñâ nîngip. Zorat den Anutugât umñan ziap, zo sâmen. Zo a zengât nângânângâyân mân sâmen. Buñâ. Kaapumñâ den umñan pâi sâmen. Kaapumñâ den umñan pâi sâindâ Kaapum sot ândime, zen dinnîñâ zo nângâme.

¹⁴ Ka a um kâtik ândime, Kaapumziñ buñ ândime, zen Kaapumgât den sot imbanâ, zo umziñan mân mem ândie. A yatâ zo, ziñ den zorat nângâne yen opmap. Zen dap yatâ nângâbe? Den zo Kaapumziñoot ziñik nângâme. ¹⁵ A Kaapum sot ândime, zen kut nâi nâi zorat topñâ nângâm sâlâpkume. Oi a Kaapumziñâ buñ ândime, zen

kut nâi nâi zorat topnâ sot a Kaapum sot ândimen, nenġat topnâ mân nânġame. ¹⁶ Kembuġat ekabân den nâi itâ ziap,

“Kembuġat umnân den ziap, zo nâinâ nânġipnâ âlip den nâi dukubap? Yatâ Buġâ.”

Nen ko Kaapumnâ Kristogât nânġânânġâ den zo ninġi mem ândimen. Mem ândimnâ kut nâi nâi zorat topnâ nânġâm kubikmen.

3

Korinti a ziġ sinġi âlibân katep zenġât holi yatâ op ândiwe.

¹ Bukurâpnâ, nâ zenġâren gam a kaapumzinġoot, zo dabângen dâzânġobam? A kaapumzinġ buġ, zo dâzânġobam. Zen sinġi âlibân katep mâik yatâ ândie ² Katep mâik zen nalem kâtik mân nem namâk nime. Zen nalem kâtik dap op nimbe? Oi narâk ziren Korinti a zen katep mâik yatâ sinġi âlipkât nalem kâtik nimbigât dap mân ue. ³ Zen um kâtik. A kaapumzinġ buġâ yatâ op ândie. Zenġâren den sârek sot kâsâp sot um kâlak muyagei a kaapumzinġ buġâ yatâ op ândie. ⁴ Zen itâ sâme, “Nâ Paulogât a.” Nâmbutnâ ziġ sâme, “Nâ Apologât a.” A yatâ sâme, zen um sânġinânġât mâtâbân ândime.

⁵ Apolo, zâk nâi? Paulo, nâ nâi? Net kore anâ Kembuġat den dâzânġoitâ nânġâm pâlâtân kwâknânġawe. Kembuġâ nep diġ sâm nikip yatigâk tuuwet. ⁶ Den sumbuġâ nâi sa nânġâneġ. Nâ nep kârâm kâmirâwan. Apolo zâk nep galem op hibuk pitip. Kembuġâ ko mâsop mei bonnâ muyageip. ⁷ Kârâm kâmirâwan sot hibuk pitip,

nekât bonnâ mân sâbi. Mâsop mei bonnâ muyagemap, Anutu, zâkkârâk sâbi. ⁸ Kârâm kâmirâwan sot hibuk pitâmap, nepnik kânok. Oi zorat sânġânġâ mia zâk yatik mimbap. ⁹ Net Anutugât berân mâme a. Zen ko Anutugât sin kâlam yatâ. Zen Anutugât namâ.

Kârâpnâ nepkât topnâ sâm muyagibap.

¹⁰ Zen Anutugât namâ yatâ oi Anutuġâ nep sâm nigip dâp nâ mirâ tuutuun a op kunkun kâtik pa giarip. Oi a nâmbutnâ zinj kunkun kwâkġan târokwap tuume. A yatâ zorân nânġâmġik tuubi.

¹¹ Kunkun giarip, kinzap, zorat kutġâ Yesu Kristo. Zo sâmbum pam nâi pâi geibap, zorat dâp mân taap. ¹² Oi kunkun zorat kwâkġan a nâinâ goide kât mo siliwa mo kât nâi âlipnâ, sânġân patâ mo nak, ogep mo um târokwap tuubap zo ko mirâ tuutuunâ zorat topnâ muyagibap. ¹³ Narâk patin zorat topnâ muyagibap. Narâk zoren kârâp patâ âbânġum simbap. Oi kârâp zorân sem nep zikġik zikġik tuuwe, zorat top sâm muyagibap.

¹⁴ Kârâpnâ a nâigât nep tuutuun zo mân sei sânġân mimbap. ¹⁵ Ka a nâigât nep tuutuun, zo kârâpnâ sei sânġân buġ upap. Oi zikġâ ko mân tâmbetkubap. Kârâbân gâbâ mâkâm gâbap yatâ upap.

A mân sâm âlip kwatziġġâbi.

¹⁶ Nen Anutugât tirik namâ. Anutugât Kaa-pumġâ umniġan tâtat mâme opmap. Zo nânġe mo buġâ? ¹⁷ A nâi, zâk Anutugât namâ kiom tuubap zo ko Anutuġâ a zo yatik kiom miġanġġâbap. Anutugât tirik namâ, zo hâlâlu sâsân. Oi namâ zo, zen.

18 Zen umziŋ mân kâitkubi. Zengâren gâbâ nâi zâk hân a zengât nângânângâ zorat nângi zâibapkât op girem uan. A zo yatâ, zorân nângânângâ zo birâm hân a mâteziŋan kwakmak yatâ oi âlip upap. Zâk nângânângâ yennâ zo biri Anutuŋâ zâkkât nângi nângânângâ bonŋoot upap. 19 Hân a zengât nângânângâ zorat Anutuŋâ nângi bon buŋ opmap. Kembugât ekabân den kulem nâi itâ ziap,

“A nângânângâziŋangât nângâne zâizâiŋ opmap, zen Anutugât arâŋâ kâitzâŋgonam orot mâme upme. Ka Anutuŋâ topziŋ nângi bâliŋ oi kâbakŋeziŋgâmap.”

20 Oi den nâi itâ ziap;

“Kembu zâk a nângânângâziŋ patâ zengât den nângi yen, bon buŋ opmap.”

21 Zorat zen hân a nengât nângânângâ mo imbaŋâ zorat nângâm um zâizâiŋ mân upi. Nâ Paulogât a mo nâ Peterogât a sâme, zen ziŋangât nângâne zâizâiŋ oi yatâ mân upi. Zi den zorat torenŋâ sa nângâne. Kut nâi nâi aksik zo zengât ŋiŋi. 22 Paulo sot Apolo, Petero, nen zengât ŋiŋi. Oi hânân kut nâi nâi mumuŋâ sot ândiândiŋâ, zo zengât ŋiŋi. Itârân ziap sot gâtâm muyagibap aksik, zo zengât ŋiŋi. 23 Zen ko Kristogât ŋiŋi ândie. Oi Kristo zâk Anutugât ŋiŋi. Zorat zen Kristo sot Kembugât ŋiŋi ândie, zorarâk sâtâre upi. A zengât nângâne zâizâiŋ mân upap.

4

Kembuŋâ nep a zengât topziŋ sâm muyagibap.

¹ Zen nenġat itâ nânġâbi. Kristogât nep a sot Anutugât den tik zem ġâip, zorat galem a. ² Oi galem a nen dân galem op ândinatġât sâsân. Zorat op ko yatâ op ândeindâ dâp upap. ³ Oi zi ninanġât sâbâ. A minduminduyân nânġâ nânġât den sâme oi ko zorat nânġa yenġâ opmap. Oi ninak topnâ âlip mân sâman. ⁴ Nâ ninanġât nânġâm tosanâ mân nânġan, zorat nâ tosanâ buġ ândian mân sâbat. Topnâ sâbap, zo Kembu kânokġâ ândiap. Zâkġâ tosa ek nânġâmap. ⁵ Zen ko ayâk, zorat topnâ muyagibigât kek mân sâbi. Kembu zikġak gamġâ kut nâi nâi tik ziap, zo mem kâkġan pâmbap. Oi umniġan kut nâi nâi tik ziap, zo aksik âsagem nanġâbap. Oi Anutuġâ a aksik holiziġ ekmap, zâkġâ a ziġgiri holiziġ âlip oi ko sâm âlip kwatziġġâbap.

Korinti a zen zâizâiġ urâwe.

⁶ Bukurâpnâ, zen Kembugât den mân walâbi. Ziġâ hân a nen mem zâi kwap, mem gei kwap mân otningabi. Zâizâiġ man upi. Nâ den san, zo Apolo sot nâ, niikġan kwap san. Zen nekât topnik ek nânġâm kwâkâbigât san. Net Anutugât berân mâme ayâk. ⁷ Zâizâiġ upme, zenġât sâbâ. Gâ a nânġâ a patâ upan sâm, sâm gigip? Nânġânânġâ den zemgigap, zo gikak muyagein mo nânġâ mem gigip? ⁸ Nânġâ gigip oi ko wangât gikâ sâkkâ mem zâi pâmat? Zen zâizâiġ op ziġnanġât itâ nânġâme? “Umgât gom sambe nenġâren piksâm ziap. Nen mârum sikumniġoot urâwen.” Oi zen itâ sâme, “Nen Paulo buġâ a kutâ op ândien.” Zen topziġâ yatâ nânġâme? Perâkġak, zen a kutâ op sâi ko diiniġâne zenġâren târokwap a kutâ upem. Zo

yatâ âsagei sâi ko umâlep opam. Zen ziinangât nângâne zâizâiņ opmap. Ka nâ ko zâizâiņ mân opman. ⁹ Aposolo nenngât itâ nângan. Aposolo a nen giginâ ândien. Anutuņâ sâi Aposolo a nen kâmbamgât siņgi yatâ op ândien. A aksik patâ, sumbem a sot hân a zengât mâteziņan a ziņ nângom kut nâi nâi otniņgâne niņgitme. ¹⁰ Nen Kristogât opņâ a kwakmak yatâ urâwen. Zen ko Kristogâren târokwap nângânângâziņ patâ yatâ urâwe? Nen lolotņâ. Zen ko kâtikņâ? Um kâtik a ziņ zen sâm âlip kwatziņgâme? Nen ko sâm bâliņ kwatniņgâme.

¹¹ Nen too nalemgât mom ândiwenņâ ândim gen. Hâmbâ alâkņâ mem ândimen. A ziņ nângom moliniņgâme. Mirâ buņ ândiwenņâ ândim gen. ¹² Betņâ sâknam nep tuumen. A zen sâm bâliņ kwatniņgâne nen den âlipņâ dâzângomen. Laņ otniņgânetâ nen hâuņâ mân otziņgâmen. ¹³ Sâm bâliņ kwatniņgânetâ nen buku orotņangât den dâzângomen. Nen a donņep zengâren gâbâ iisak alâ gwapgwap yatâ otniņgâne ândiwenņâ ândim gen.

Paulo zâk siņgi âlibân Korinti a zengât ibâziņ oip.

¹⁴ Zen aņun upigât den zi mân kulemgum ziņgan. Nan bârarâpņâ girem den dâzângobam ekap zi kulemgum ziņgan. ¹⁵ Kristogât berân mâme a kâmut zengâren ândie. Ka siņgi âlibân ibâ donņep buņâ. Nâ kâdom Yesu Kristogât den siņgi âlip dâzângom nâ kânok ibâziņ orâwan. ¹⁶ Zorat nâgât mâtâp zo lâņ ândibigât kindap pâroņ den dâzângua nângâne. ¹⁷ Zen nâgât

mâtâp lân ândibigât Timoteo sângongua zengâren gaap. Timoteo zâk Kembu sot pâlâtân opnâ ninâ nannâ âlip yatâ op ândei umnâ zâkkâren kinmap. Zâk sângungua zengâren gam nâ Kristo sot pâlâtân op orot mâmenangât singi den, zorat sapsun zingî nângâbi. Yesugât kâmut kamân dâp ândie, zen nâgât mâtâp zo yatik lân ândibigât dâzângoman.

¹⁸ Korinti zengâren a nâmbutnandâ zâizâin op nâgât itâ sâme, “Paulo zâk mân gâbap.” ¹⁹ Nâ ko Kembunâ nângânigi narâk mân kêrep oi kek gâbat. Zengâren gamnâ a zâizâin op den sâme, zengât topzin ikpat. Dinzinâ zorat mân sâm imbanâzinangât topnâ ikpat. ²⁰ Anutugât um topnan ândiândin, zo denân mo denâk bunâ. Zo Kembangât imbanânan kâtigem ândiândin. ²¹ Oi mâsikâzinga zen sânek. Nâ kâmbam mem gâbatkât se? Mo buku opnâ lumbenâ op gâbatkât se?

5

Korinti zengâren bâlinâ muyagem zeip.

¹ Zengât singi den itâ sâne nângâman. Zengâren lan mâman nâi ândiap. Oi lan mâman bâlinâ zo a um kâtik zengâren mân muyagemap. A nâinâ ibânanangât ambinngoot ândimap, zorat san. ² Zo yatâ muyagem zeï zen dap op zorat mân nângânângâ op tok zâizâin op ândie? Zo mân orotnâ. Zen zorat umbâlâ opnâ anâ bâlinâ oip, zo osetzinan mân tâpapkât molinetâ ari dâp upap.

³ Nâ sâknâ ko kêrebân ândian. Umnâ ko zen sot tapnâ yatâ, a bâlinâ oip zo, zâkkât den itâ

sâm kwâkâwan. ⁴ Zen Kembu Yesugât korân mindunetâ umnâ zen sot tâi Kembu Yesugât imbanâjan kâtiginat. ⁵ A zo um dâpnâ kubikkubik opnâ Kembu gâbâbân âlip upapkât Satangât biknan pâindâ um sâknangât âknâle bâlinâ zorân tâmbetkubap.

Kut nâi nâi kâlaknâ zo birâm samnâ mem ândibi.

⁶ Bâlinâ yatâ zo osetziñan zei mân nângânângâ op zâizâiñ utne nânga mân dâp uap. Zuu usiñandâ nalemân giari une kâlak op nanngâmap. Zo nânge. ⁷ Zorat kâlak zo birâm kubik pam om nimbi. Kristo zâk zengât kâlakziñâ betziñan meip, zorat kâlak buñ ândibi. Mârum Yuda a ziñ Pasowa kendon tâtnam râma nâi kuwe. Oi zo yatik nenngât Pasowa râma kuwe, zo Kristo. ⁸ Nen kâlak birâm tâtnatkât moip. Zorat um kâlak sot bâlinâ zorat kâlaknâ birâm kut nâi nâi salek sot târâraknâ zo mem ândinat.

⁹ Nâ mârum ekap nâi itâ kulemgum zingâwan. Zen lañ mâman a ambân zen sot nalem kânok niniñ sot tâtat mâme mân upi. ¹⁰ Den parâwan, zo um kâtik zengât mân sâwan. Um kâtik a zen lañ ândime. A zengât kut nâi nâi âknâle op kâmbu upme. A lopio hurat kwap ândime. A um kâtik yatâ zo birâzingâbigât mân sâwan. Zen a yatâ zo dap yatâ zâmbam nanngâbi. Zen hân birâm sumbemân zâim zâmbanbi, zorik. ¹¹ Nâ itâ zorat kulemgum zingâwan. Nâinâ Yesugât kâmurân ândim bâlin mem ândiap, mo a nâigât kut nâi nâi âknâle op lañ memap mo den bâlin sâm ândimap, mo lopio hurat kwâpmap, mo too

kâtik nem um gulip opmap, mo kâmbu opmap. Kembugât kâmurân a bâliñâ zo yatâ mem ândie, zen zot tâtat mâme mân upi. Oi nalem ârândân mân nimbi. ¹² Yesugât kâmut âkñan ândie, zengât den mân sâm kubikzingâbat. A Yesugât kâmurân ândie, zengât tosgât den sâm kubikzingânetâ dâp upap. ¹³ A âkñan ândie, zengât tosgât den hâuñâ zo Anutuñâ sâbap. Zen ko bâliñ mâme a zo zengât osetziñan gâbâ diim âi âkñan pambi. Zâk osetziñan mân ândibap.

6

Den muyagei ziiñak mân sâm kwâkâwe.

¹ Zengâren gokñandâ nâiñâ bukuñangât kuk den mem ândibap, oi den zo Yesugât kâmut a sâtñâ zengâren mân sâm um kâtik a patâ zâkkâren sâbap? Zen zorat dap nânge? Zo âlipñâ orotñâ? ² Yesugât kâmut a nen nâran a um kâtik zengât den sâm kwâkânat. Zo nânge? Oi zi Yesugât kâmurân gok zengâren den mâik nâi muyagei ziiñak mindumindu op sâm mân kwâkâbi mo? ³ Nâran nen sumbem a zengât den sâm kwâkânam mân kwaknat. Zo nânge? ⁴ Hânân narâk ziren den muyagei âlip sâm kwâkânat. Zorat wangât kut nâi yenñangât den muyagei a um kâtikziñ zengâren mem âinetâ sâm kwâkâme. ⁵ Zen den zo nângâm anun upigât dâzânguan. Zen dap nânge? Zengâren a nângânângânoot nâi mân ândiap? Zengâren den nâi muyagei zâkkâren mem âine sâm kubikpap. ⁶ Nângânângânâ zo yatâ ziap. Zen ko yatâ mân upme. Buñâ. Yesugât

kâmurân goknâ nâinâ buku nâi sot den muyagei a um kâtik zengâren mem âine sâm kwâkâme.

⁷ Zengâren den âsagemap, zorân singi âlipkât kâwali koi gemap. Mâtâp nâi, zorat sa nângânek. A nâinâ kulem bâlinâ otgigi denân mân pam tosanâ birânangâna yen zimbap. Tosa muyagei um kâtik a zengâren mân pâmban. Nâ zorat nânga mâtâp âlip nâi uap. Zen wangât yatâ mân upme. ⁸ Zen ziinâk bâlinâ op bukurâpziinâgât kut nâi nâi betziinan mime. Zo nâin goknâ bunâ, Yesugât kâmurân gok. Bukurâpziinâ zen sot ârândân upme.

⁹⁻¹⁰ Den zi nângâm biranbi. Bâlin mâme a ambân zen Anutugât um topnan mân ândibi. Zen umziin mân kâitkunek. Lan mâman a sot kware suna mem ândiândin. Ambân mem birâ sot bâlin upme, Kâmbu orot sot sikumgât âknâlime, Too kâtik nem um gulip upme, A den bâlin sâme sot kâmbam ku. A yatâ zorân Anutugât um topnan mân bagibi. ¹¹ Oi zengâren gâbâ a nâmbutnâ ziin yatâ op ândiwe. Ka zen Kembunâ umziin sanjorip. Kembunâ um hâlâlu minziingip sot tosa bun minziingip. Zo Kembu Yesu Kristogât kot mem ândie sot Anutuniinâgât Kaapum sot ândie, zorat yatâ otziingip.

Bâlinangât girem den.

¹² A nâmbutnâ ziin itâ sâme, “Kut nâi nâi, zo orotnik ziap.” Ka nânâ sa nângânek. Kut nâi nâi nâmbut orotnâ zorânâ mân betniinan memap. Kut nâi nâi, zo orotnik ziap, Ka zobâ nâinâ kembu otnibâ sâi zâkkât kore mân upat. ¹³ Nalem, zo tep kâmbogât singi. Oi tep kâmbu, zo nalemgât singi. Bet Anutunâ sâi nalem sot tep kâmbu zo

ârândân buŋ upabot. Sâknîŋ zo mâtâp ambân zen sot ândiândîŋ mo ambân nâmbutŋâ zen sot laŋ ândiândîŋaŋgât sinŋi buŋâ. Zo Kembugât sinŋi. Kembu zâk sâkkât mariŋâ op ândiap. ¹⁴ Anutuŋâ Kembu Yesu mumuŋan gâbâ mângei zaarip. Zo yatik imbaŋaŋandâ mânginiŋgâbap.

¹⁵ Nânŋâm biraŋbi. Kembugât kâmut nen Kristogât sâk bonŋâ op ândien. Kristo zâk kâukniŋ ândiap. Oi nen kiŋ bikŋâ yatâ op ândien. Oi zen dap nânge? Kristo sot pâlatân op ândien, nenŋâren gâbâ nâiŋâ âi mâtâp ambân sot pâlatân op ândei dâp upap? Buŋ kâtikŋâ. ¹⁶ Zen itâ nânŋâm biraŋbi. “A nâiŋâ ambân laŋ mâman nâi sot pâlatân oitâ zet sâk kânok upabot.” Zorat Kembugât ekabân den nâi itâ ziap, “Zet zagâtŋâ kânok op ândibabot.”

¹⁷ Nen âlip nânŋen. Nâi zâk Kembu sot pâlatân oi um dâpziŋâ kânok upabot. ¹⁸ Zen laŋ mâman ambân zo kândâtzâŋgobi. A nâiŋâ bâliŋâ nâmbutŋâ upap, zorân sâkŋâ mân tâmbetkubap. Ka nâi zâk zik ambin birâm nâi sot ândibap, zâk zikŋâ sâkŋâ tâmbetagobap. ¹⁹ Zen zitâ nânŋâme? Tirik Kaapumŋâ umziŋan tâtat mâme opmap. Zorat sâkziŋ zo Tirik Kaapumgât namâ. Zâk zenŋât um sâkziŋan ândibapkât Anutuŋâ sânŋongoi geip. Zen sâkziŋaŋgât mariŋâ buŋâ. ²⁰ Kembuŋâ mârum sânŋânziŋ mei zâkkât sinŋi urâwe, ândie. Zorat zen sâkziŋâ târârak galem op ândine a nâmbutŋâ ziŋâ ziŋgitŋâ Anutu sâm âlip kwâkŋaŋgâbi.

Ap ambin zengât den.

¹ Zen ekap kulemgum nim mâsikâniwe, zorat hâuñâ sa nângânek. Nâ itâ nângan. A nâiñâ ambân mân mem yen ândei sâi ko âlip opap. ² Ka bâliñangât mâsimâsikâ gâi bâliñ upegât anâ ambân mem zâk sot pâlâtân op ândibap. ³ Oi agât sâknâ ambin mân angân kârâñangâbap. Oi ambân zâk yatik sâknâ apñâ mân angân kârâñangâbap. ⁴ Ambân zâk sâknangât mariñâ zikñik mân ândiap. Zo apñangât siñgi. Oi apñâ zo yatik sâknangât mariñâ zikñik mân ândiap. Zo ambinñangât siñgi. ⁵ Zorat ap ambin zen sâkziñ mân angân kârâyangâbi. Yen ninâu sâm ândim den saam yatâ utne dâp upap. Satangât mâsimâsikâyân loribegât narâk pânkânogâk yatâ ândibi. ⁶ A ambân miangâbigât op san, zo sâm kâtigemñâ mân san. ⁷ Anutuñâ imbanâ nigi ambân mân mem yen ândian. Nâ ândian, yatik ândibigât otnigap. Ka Anutuñâ imbanâ nâi zikñik zikñik ningâmap. Nen dâbâk bunâ, nâi itâ, nâi yatâ. Zorat a ambân âlip miangâbigât san.

⁸ A ambân sigan sot malâ, zengât itâ san. Zen nâ yatâ op yen ândine âlip upap. ⁹ Ka zen umziñan âknâleziñandâ diiziñgi bâliñan bagim tâmbetagobegât op miangâm ândibi.

¹⁰ Ap ambin zengât den sa nângânek. Den zi nâgât bunâ. Kembugât den. Zengâren gâbâ ambân nâiñâ apñâ mân birâbap. ¹¹ Oi ambinñandâ apñâ mârûm birip oi ko a bunâ, yen ândibap mo dum apñoot miangâm ândibabot. Oi yatik a nâiñâ ambinñâ mân birâbap.

¹² Nâmbutnâ zengât den zi sa nânġâneġ. Kembugât den buġâ. Zi ninâ den uap. Kembugât kâmurân a nâi âmbinnâ um kâtik ândibap, oi ambân zorân zâk sot ândibat sâi mân birâbap.

¹³ Mo Yesugât kâmurân goknâ ambân nâi zâkkât apnâ um kâtik ândibap, oi a zorân zâk sot ândibat sâi mân birâbap.

¹⁴ A um kâtik zo ambinnâ Kembugât sinġi, zâkkât mâsop zorân zâkkâren arip. Oi um kâtik ambân zo apnâ Kembugât sinġi, zâkkât mâsop zorân zâkkâren arip. Oi yatigâk murarâpzin Kembugât sinġi op ândibi. Zo buġ sâi um kâtik ândibe.

¹⁵ Um kâtik a mo ambân nâinâ birâbam sâi mân aġġân kârânġġâbi. Zorat pâke mân ziap. Anutuġâ lumbenân ândibigât diizingip.

¹⁶ Ambân, ġâ apkâ Kembugât mâtâbân diina ġâbap mo buġâ? Zo nânġat?

A, ġâ ambingâ Kembugât mâtâbân diina ġâbap mo buġâ? Zo nânġat?

¹⁷ Zen ziknġik ziknġik kinkin zoren mo zoren kine Kembuġâ ândiândi muyagezingip sot nep sâm zingip, zo yatik sinġi âlibân ândibi. Nâ den zo Yesugât kâmut kamân dâp dâzânġoman.

¹⁸ Zengâren nâi zâk kwabâ kwâkġânġâne ândei Kembuġâ diinġingip, zâk mân birâbap. Oi a nâi zâk kwabâ mân kwâkġânġâne ândei Kembuġâ diinġingip, zâk kwabâ kwâkġânġâbigât mân sâbap.

¹⁹ Kwabâ kwatzingâwe mo kwabâ mân kwatzingâwe, zorat nânġâne bon mân upap. Anutugât den lulun, zorân bonġâ uap.

²⁰ Nâi zâk kinkinġâ zoren mo zoren kiri Kembuġâ diigip, kinkinġânâk zo kinbap.

²¹ ġâ kore mâman a ândina Kembuġâ diigigipkât nânġâm kwâkâ mân

upan. Olanjinâ sâne mân kwâkâban. ²² Nâi zâk kore a op ândei Kembunâ bâlinanğât tâgân gâbâ olanğanği Kembedğât a bonnâ op ândibap. Nâi zâk a bonnâ ândei Kembunâ gâsui Kristogât kore a op ândibap. ²³ Kambu zâk sânğânziñ meipkât zâkkât kore a op ândie. Zorat a nâinâ kambu otziñgâbâ sâi mân nânğâbi. ²⁴ Bukurâpnâ, nâi zâk kinñâ siñgi âlip nânğip, tenğâ zorenâk narâk ziren kinñâ Anutu sot pâlatân upap.

A ambân sigan, zenğât den.

²⁵ A ambân sigan, zenğât den sa nânğânek. Zi Kembedğât den bunâ. Kembunâ tânnogi siñgi âlip mem ândimanñâ ninâ nânğânânğâyân den zi dâzânğua nânğânek. ²⁶ Narâk zi mâte uap, zoren sâknam patâ muyagibapkât a nâi zâk ambân bun ândibat sâm âlip upap. ²⁷ Ka ambân mein oi ko mân birâban. Ambân mân sâm giwe oi ko ambânğât mân sâban. ²⁸ Gâ ambân mimbâ sâm mena mân bâliñ upap. Oi ambân sigan nâinâ a nâi mei mân bâliñ upap. Ka mianğâbi, zen sâkkât nep tuum sâknam nânğâbi. Nâ zorat nânğâm itâ san. Zen yen sigan ândine âlip upap.

²⁹ Bukurâpnâ den zi sa nânğânek. Yesu takâbapkât narâk pâñkânok uap. Zorat a am-birâpziñoot ândimenñâ ândinetâ ambirâpziñ bun yatâ upap. ³⁰ Oi umbâlâ op isem ândimenñâ ândine umbâlâ bunâ yatâ upap. Oi sâtâre op ândimenñâ ândine sâtâre bun yatâ upap. Oi kut nâi nâi kwâlâmenñâ ândine sikum bun yatâ upap. ³¹ Oi kut nâi nâi anğâğwanğâ upmenñâ ândinetâ yen ândime yatâ upap. Hânğât kulem zi ek nânğâme, zo bun

upap. Yesu takâbapkat narâk pânkânok uap, zorat den zo san.

³² Zen hânân ândim kut nâi yenngât mân nângâm kwâkâm ândibigât san. A, ambân bunandâ Kembangât denâk nângâm ândimap. Kembangâ zâkkât nângi âlip upapkat nângâmap.

³³ Ka a ambinnootnâ ko sâkkât kut nâi nâi zorat nângâmap. Oi ambinnandâ zâkkât nângi âlip upapkat nângâmap.

³⁴ A yatâ zo sâkkat kut nâi nâi sot Kembangât nepkât nângâm um zagât opmap. Ambân sigân zen Kembangât nepkârâk nângâme. Oi um sâkziñâ Kembangât singi upapkat nângâme. Oi ambân a sotnâ sâkkât kut nâi nâi zorat nângâm ândibap. Apnandâ zâkkât nângi âlip upapkat nângâbap. Ambân zo yatâ zorân sâkkât kut nâi nâi sot Kembangât nepkât nângâm um zagât opmap.

³⁵ Zen âlipnâ ândim kwâtâtibigât den zi dâzânguan. Mâtâp pâke kwatzingâm mân san. Um nângânângâziñ zo Kembangâren pane zei ândibigât otnigi yatâ san.

³⁶ Oi a nâi zâk bâratnâ a mimmangât dâp oi angân kârâbâ sâm upap. Oi bet nângi mân dâp oi ayân pâmbâ sâm pâi mân bâlin upap.

³⁷ Nâi zâk umnandâ itâ nângâbap, “Bâratnâ yen ândibap.” Yatâ sâm um zagât mân upap. Yatâ sâm kâtigei dâp upap.

³⁸ Zorat itâ sa nângânek. Nâi zâk bâratnâ ayân pâi âlip upap. Ka a nâi zâk sâi bâratnâ yen ândei âlip nâi upap.

Malâ zengât den.

³⁹ Ambân nâi zâk apnâ ândei mân birâm ândibap. Apnâ moi ko a nâi mimbâ sâm âlip mimbap. A zo Kembangât a ândiap oi ko âlip

mianġâbabot. ⁴⁰ Ka ambân zorân apnâ buŋ yen ândibat sâm yen ândibap. Zorat nânġa âlip upap. Zo yatâ nânġan. Oi den zo ninâ umġârâk buŋâ. Anutugât Kaapumŋâ nânġânânġânâ zo niġi san.

8

Lopioġât sinġi nalem, zorat den.

¹ Lopioġât sinġi sii nalem, zorat sâbâ. Korinti a zen itâ nânġâme, “Nen aksik top nânġânânġâninġoot ândien.” Ka nâ itâ sa nânġânek. Top nânġânânġâ zorân zâizâinġi muyagemap. Oi zen mân zâizâinġi upigât otnigap. Buku op ândiândinġi zo ko berân mianġâm âlip ândibi. ² Nâi zâk buku orot mân op ândimŋâ Anutugât topŋâ nânġâm kwâtâtian sâmâp, zâkkât itâ sânat, “Zâk mân nânġâm kwâtâtiap. Nânġânânġâ bonŋâ mân zemŋânġap. ³ Nâi zâk umŋandâ Anutu ġâsubap, zâk Anutuŋâ buku okŋanġâbap.”

⁴ Lopioġât sinġi sii nalem, zorat itâ nânġâmen, “Lopio zâk bonŋâ buŋâ. Zâk wâġân mân ândiap. ⁵ Anutu zâk kânokŋâ bonŋâ ândiap.” Nen yatâ nânġâmen. Ka a um kâtik zen itâ sâme, “Hânân sot sumbemân lopio sot kembu donġbep ziap.” ⁶ Nen ko itâ nânġen, “Anutu Ibâninġi, zâk kânok ândiap. Zâkkâren ġâbâ kut nâi nâi muyagem nanġip. Oi nen zâkkât sinġi ândien. Oi Kembu kânok, Yesu Kristo. Anutuŋâ sâi Yesu Kristo, zâk nen sot kut nâi nâi aksik muyageninġip. Oi zâknâ ġalem otninġi ândien.”

⁷ Kembugât kâmurân a nâmbutŋâ zen topŋâ yatâ zo mân nânġâm ândie. Zen mârumŋan ġâbâ

lopio hurat kwap ândim gawe. Zen singi âlibân bâbâ lolot ândime. Zen lopio zorat nângâne bon oi um kâtik, ziŋ nalem lopiogât singi sâne zo nemŋâ umziŋ sumunkomap. ⁸ Nâ den sa nângâne. Anutu zâk nalemgât opŋâ nâŋgi mân zâizâiŋ uap. Nen sii nalem birindâ nenŋât mân nâŋgi geibap. Mo nalem neindâ mân nângâniŋgi zâibap. Buŋâ. Nalem, zo yennâ. ⁹ Zengâren gâbâ nâmbutŋâ ziŋâ nalemgât topŋâ nâŋgâm nalem nem tatne bukurâpziŋ singi âlip bituktâ zemziŋgap, zen ziŋgitŋâ bâliŋ upegât galem oraŋgâm ândibi. A lolot yatâ zo lopiogât singi nalem nemŋâ umziŋ sumunkomap. ¹⁰ Gâ lopio zâk bon buŋ sâm lopio namin zâim nalem nem tâtna bukugâ ŋâi lotŋâ, um oset a ga gekŋâ niapkât nimbâ sâm zo yatik nemŋâ umŋâ sumunkumbap. ¹¹ Bukugâ singi âlip bituktâ zemŋâŋgap, zâk Kristo gilâmŋandâ sâŋgân meip. Zâk gâgât kâtikkangât lorebapkât girem uan. ¹² Zen lopiogât singi nalem nemŋâ bukurâpziŋ um oset ândime, zen umziŋ mem tâmbetkune um gulip upi, zo ko yatik Kristo tâmbetkubi yatâ upap. ¹³ Zorat nâ sii nalem nimbam bukunâ lolot zo tâmbetkubatkât nâŋgâm kwâkâ op sii nalem birâm yen ândibat. Zo yatik op ândimâmbat.

9

Paulo zâk nepŋangât den sâip.

¹ Korinti a zen nâgât dap nâŋge? Nâ Aposolo buŋâ? Nâ yatâ mo yatâ upatkât otnigi saanine dumunân ândian? Nâ Kembuniŋâ Yesu Kristo mân egâwan? Korinti a zen ziŋŋak topŋâ nâŋgâm

biranbi. Nepnangât bonnâ Kembangât mäsobân muyageip, zorat ko zen sinji nângâ a ambân urâwe, zo. ² Kamân nâin gok nâmbutnâ zen nâgât Aposolo mân sâme motnâi. Zen ko topnâ âlip nânge. Nâ perâknak zengât Aposolo op ândiman. Nâ Aposolo nepnângât bonnâ Kembangât mäsobân zen Kembangât a ambân urâwe.

³ A ninâ topnangât sâme, zen den itâ mâburem zingân. ⁴ Zengâren gâbâ nâmbutnâ zen nen nepnângât sângân zengâren gâbâ too nalem mân minatkat sâme. Zen wangât yatâ sâme? Aposolo nâmbutnâ zen mâtâbân âim gane too nalem zingâme. ⁵ Aposolo nâmbutnâ sot Petero sot Kembangât murâpnâ, zen ambirâpziñoot kamân toren toren âim gane nalem mot zingâne aposolo nep tuume. Oi nâmbutnâ nen yatâ mân utnatkat sâwe. ⁶ Nâ sot Banaba, net betnâ nep tuum ândim kat muyagem sâkkat kut nâi nâi sângân mem ândiratkât se. Net yatik op ândim mân birâratkat se. ⁷ Den nâi mäsikâzinga sânek. Kâwali a nâinâ ziknâ nalem sot kut nâi nâi muyagemap? A nâinâ nep kârâm kâmiri bonnâ muyagei mân mem nimbap? Mo nâinâ noniñ makau nepnâ tuumnâ zengât nam mân mâsan nimbap?

⁸ Den zi a den san? Buñâ. Kembangât gurumin den ekabân den yatik ziap. ⁹ Mosenâ Kembangâren gâbâ den mem itâ kulemgoi ziap, “Wâugâ zuu zigi mem ko goka mân pindâna mân dâp upap.”

¹⁰ Oi dap nânge? Den zo Anutunâ wâu zengârâk nângâm sâip? Mo nenngât nângâm sâip? Den zo a nenngât op sâip. Nâi zâk nepnâ kârâm kâmitmap,

zâk bonņâ oi nimbatkât nângâm nep zo tuumap. Oi yatigâk nâi zâk nebân hibuk pitâbap, zâk bonņâ muyagei nimbatkât nângâm tuubap. Anutu zâk yatâ nângi ziap.

¹¹ Nen zengâren umgât nep tuumņâ zengâren gâbâ sâkkât kut nâi nâi minatkât nângâne yâmbâremap? ¹² A nâmbutņâ ziņ zengâren gâbâ nalem sikum minetâ nen zengâren nep topkwap tuuwennâ mân minatkât se?

Nâ itâ sa nângâne. Nen Kristogât siņgi âlip laņ kâri pâke pambemgât zengâren gâbâ nalem sikum mimiņâ sâsâņ, zo birâm betņâ sâknam nep tuum nalem mot muyagem nem ândiwen.

Paulo zâk nep tuum Korinti zengâren gâbâ sângânņâ mân meip, zorat sâtâre oip.

¹³ Kembugât siņgi nalem uuņâ a tirik namin nep tuum ândime, zen namin nalem mem nime. Oi Anutugât siņgi nalem kut nâi nâi pâpanņâ, zoren tuume, zen zoren gâbâ nalem nâmbutņâ mem nem ândime. ¹⁴ Kembu zâk siņgi âlip sâsâņ a, nen yatik siņgi âlip sâindâ betniņan mimbigât sâip.

¹⁵ Nâ ko mâtâp zo mân lânman. Kât sikum mân meman. Oi zen yatik otnibigât ekap zi mân kulemgum ziņgan. Nâ zengâren gâbâ kât mot mân meman, zorat sâtâre opman. Oi nâ itâ nângâm kâtigian. Nâ yatik op ândim ma ko mumbat. A nâiņâ kât nigi ko nâ dap yatâ zâizâiņ op sâtâre den dum sâbat? Zorat kât mot zengâren mân mimbat. ¹⁶ Nâ siņgi âlip den dâzângom ândiwan, zorat dap yatâ zâizâiņ den sâbat? Nep zo Anutuņâ kwâknan pâip. Den siņgi âlip zo mân

dâzângobat oi ko, yei, Kembunâ dap otnibap?
¹⁷ Nep zo ninâ umgât tuuwan sâi ko sângân membam. Ninâ umgât mân tuumangât zâizâiņ mân upat. ¹⁸ Zâizâiņ opman, zorat topņâ itâ. Nâ sinġi âlip mem ândiman, zo a dâzângom ândim zengâren gâbâ sângân mân meman. Nâ zorat sâtâre opman. Oi sinġi âlip sâman, zo sângânņâ sâkkât kut ñai ñai mimban sânetâ birâman.

Paulo zâk a top top zengât kore a oip.

¹⁹ Nâ a aksik zengât dumunân mân ândiwan. Kore mâman mân ândiwanņâ laņ kore otzîngâm ândian. A doņbep zîņ sinġi âlip nângâm Kembugât sinġi upigât yatâ op ândian. ²⁰ Yuda a zen sot ândim Yuda zengât orot mâmegât tenġâyân ândiwan. Zo Yuda a zîņ Kembugât sinġi upigât yatâ orâwan. Mosegât gurumin den zo lum kore upme, zen sot ândimņâ gurumin dengât kore a yatâ orâwan. Ninâ gurumin dengât kore a buņandâ a kore upme, zen Kembugât sinġi upigât orâwan. ²¹ Um kâtik a, Kembugât den mân nângâme, zen sot ândim zîņ ândime, zo yatâ orâwan. Um kâtik a, zen Kembugât sinġi upigât yatâ orâwan. Nâ Anutugât mâtenġan gurumin den mân nângâm ândim buņ. Nâ Yesu Kristogât den kâtik, zo mem ândiman. ²² A sinġi âlip bituktâ zemzîngap, zen sot ândim orot mâmezîņ yatâ op ândiwan. Zen Anutugât sinġi âlip nângâm Kembugât sinġi upigât yatâ orâwan. A top topņâ zengâren ândim zengât holiyâk mem ândiman. Zo nâmbutņâ zîņ Anutugât sinġi upigât yatâ op ândiwan. ²³ Zo yen buņâ. Sinġi âlip laņ kârâm âibapkât yatâ opman. Oi sinġi âlip

bonjâ zo nâgâren sot zenjâren âsagibapkât yatâ op ândiman.

Sârârâk kârâm kâtigem âi kikerân takâm neule muyaginat.

²⁴ Zen itâ nângâme mo? Dâp orotjângât sombemân a katep zen aksik sârârâk kârâbi. Ka neule mimiñ, zo ko a kânokjak kâtigem âi mim-bap. Oi zen yatik sumbemân neule mimbîgât kâtigibi. ²⁵ Katep zen imbanâziñjângât dâp op kendon ândime. Zen neule yenjâ, zinziñ kâtik buñ, zorat yatâ upme. Nen ko sumbemân neule zinziñ kâtik, zorat yatâ utnat. ²⁶ Nâ ninak sârârâk kârâman, zo kiket zo ekjâ târâragâk âiman. Nâ kâlâunâ yenjan mân lum pâman. ²⁷ A sinji âlipjâ dâzângom ândia Anutujâ nâgât nângi mân dâp oi kâbaknenigi ginjâ opamgât sâknângât âknâle zo mem gei kwap kubikjâ sâknângât a kutâ op ândiman.

10

Isirae a zenjâren kut jâi jâi muyageip, zorân giremniñ uap.

¹ Bukurâpnâ, nâ Isirae a sâkurâpnijâ kut jâi jâi urâwe, zorat sa nângânek. Zen aksik Mose sot unumunum ombenjan âim saru nirem nâmbut âiwe. ² Zen aksik Mosegât kâmut upigât unumunum ombenjan âim saru nirewe. Too zorân too sanjonzingip yatâ oip. ³ Oi Anutujâ nalem muyagem zingî zen aksik niwe. ⁴ Oi too Anutujâ muyagem zingip, zo zen aksik niwe. Too zo Anutugât kârân gâbâ gei niwe. Oi kât zorat kutjâ Kristo. Kristo zâk hân kabânan too

zingip, zorat dâp galem otzingâm ândeip. ⁵ Ka zengâren gâbâ donbep patâ Anutuñâ zingiri mân dâp oi mirâ kamân kâtikñan kâbakñeziñgi mom nangâwe. ⁶ Zengâren kut ñai ñai muyageip, zorân giremniñ uap. Zen bâliñ urâwe, zo nen yatik upemgât. ⁷ Mosegât kâmurân gâbâ nâmbutñâ zen lopiogât kore mâman urâwe. Korinti a zen ko yatâ mân upi. Mosegât a gakârâpñâ, zen Kembugât nelâmzângoi lopio sobim sâtâre urâwe. Zorat Kembugât ekabân den ñai itâ ziap,

“A zen ge tap sii nalem nemñâ zaat kep kom kirâwe.”

⁸ Oi Mosegât kâmurân gâbâ nâmbutñâ zen lañ op ândiwe. Nen a ambân lañ ândiândiñ zo yatâ mân utnat. Zen bâliñ urâwegât sirâm kânogân 23 tausen yatâ zo ziñ muwe. ⁹ Nen ko Kembugât mâtenñan bâliñâ mân utnat. Zâizâiñ mân utnat. Zengâren gâbâ nâmbutñandâ zâizâiñ utne Anutuñâ sâi mulumñâ ziñgi muwe. ¹⁰ Oi nen Kembugâren âkon den mân sânat. Zo zengâren gâbâ nâmbutñandâ âkon den sâm Kembu sâm bâliñ kwâkñangâne tâmbet tâmbet mariñandâ tâmbetzângoip.

¹¹ Zengâren kut ñai ñai âsageip, zorân giremniñâ uap. Hângât narâkñâ âkâbâ sâi narâk patâ mâte oi ândien, nenğât den zi sâm giremniñ kulemguwe. ¹² Zorat Korinti a zengât girem den ñai dâzângua nângânek. Ñai zâk zikñangât nâñgi zâizâiñ op itâ sâmâp, “Nâ a kâtikñâ.” Yatâ sâbap zo ko lorebapkât galem orangâm ândibap. ¹³ Zengâren mâsimâsikâ âsagem gâip, zo a donbepziñangât dâp muyagemap. Oi Anu-

tunâ sâi kâtigemap, zâk mâsimâsikâyân mem bâbâlân koi imbanâziŋaŋgât dâp mân walâbap. Oi mâsimâsikâ gâbap dâp mâtâp nâi tirâpzaŋgoi âlip kâtigem kinbi.

Kembugât nalem nem Satanaŋgât nalem niniŋ, zo mân taap.

¹⁴ Zorat opnâ bukurâpnâ, zen lopio sot lopiogât siŋgi sii nalem, zo kândâtkom ândibi. ¹⁵ Zen nâŋgânâŋgâziŋoot ândime, zorat den zi sa ziŋak nâŋgâm iknek. ¹⁶ Waiŋ hâkobân zeip, zorat sâiwap sâmŋâ nemŋâ Kristo gilâmŋaŋgât op târotâro upmen. Nalem namuŋ nemŋâ Kristogât sunum sot târotâro upmen. Zo nâŋgâm biranbi. ¹⁷ Nalem kânok zo nemŋâ a donbep nen kâmut kânok upmen. Kristo sot pâlatân op kâmut kânok upmen.

¹⁸ Zen Isirae a ziŋ upme, zo nâŋgâne. Kembugât tirik namin Kembugât siŋgi nalem uunâ a ândime, zen nep zo tuum ândim Kambu sot târotâro upme. Oi zen kâmut kânok op Anutugât siŋgi nalem pâpanŋan nep tuum zobâ nalem nâmbutnâ mem nem ândime. ¹⁹ Den san, zorat topnâ dap yatâ? Lopiogât sii nalem niniŋâ, zorat nâŋgâne bon upapkât san mo? Mo lopio zikŋaŋgât nâŋgâne bon upapkât san? ²⁰ Yatâ buŋâ. Den san, zorat topnâ itâ. Um kâtik a, zen ko lopiogât sii nalem ume, zo Anutugât siŋgi buŋâ. Zo Satanaŋ sot wâke, zengât siŋgi uap. Oi nâ Korinti a zengât itâ san. Zen Satanaŋ sot wâke zen sot târotâro mân upi. ²¹ Kembugât hâkobân gâbâ too nem wâke zengât hâkobân gâbâ too niniŋâ, zo mân taap. Oi Kembugât nalem nemŋâ wâke zengât nalem niniŋâ, zo mân taap. ²² Kambu zâk

kuk otningâbapkât yatâ utnat? Mo dap nânge? Nengât imbanjandâ zâk wâlap? Yatâ bunjâ.

Nâi zâk zikṇangât nângi zari ândei mân dâp upap.

²³ A ziṇ itâ sâme, “Kut nâi nâi, zo orotṇik ziap.” Ka nâ itâ sa nângânek. Kut nâi nâi nâmbutṇâ oindâ zorâṇâ mân betṇiṇan mimbap. ²⁴ Nâi zâk zikṇangât mân nângâm bukṇangât nângâbap zo ko âlip upap.

²⁵ Angâgwangâ minduminduyân zuu bâu sângân minâ sâm âlip mimbi. Um oset mân upi. Zi lopiogât siṇgi sâm mân mâsikâziṇgâbi. ²⁶ Wangât, Kembuniṇâ zâk hân sot kut nâi nâi piksâm ziap, zorat mariṇâ ândiap, zorat.

²⁷ A um kâtik nâiṇâ buku otziṇgâm mirânan zâinâ sâi zâibi. Oi sii nalem ziṇgi zorat topṇâ mân mâsikâm nimbi. ²⁸ Ka nem tatnetâ bukuziṇâ nâiṇâ ga dâzâṇgobap, “Bâu zi lopiogât siṇgi sâsâṇan gokṇâ.” Yatâ sâbap oi ko mân nimbi. Zo sâm muyagem ziṇgâbap, a zâkkât op nângâm birâbi. ²⁹ Zo nine umziṇ sumun opapkât bunjâ. Nalem zo ninetâ sâi ko bukuziṇâ niegât nimbâ sâm nem um sumun opapkât. Nâ yatâ sa zengâren gâbâ nâiṇâ itâ sâbap? “Ninâ umnâ nângâm kwâka mân zei upâ sa bukunâ nâiṇâ pâke pâmbap? ³⁰ Nâ Anutugâren sâiwap sâm nia wangât bukunâ nâiṇâ nângâm bâliṇ kwatnibap?”

³¹ Nâ zorat itâ sa nângânek. Zen sii nalem ninam mo kut zo mo zo utnam a ziṇ ziṇgitṇâ Anutu sâm âlip kwâkṇangâbigât nângâmṇik upi. ³² Zen Yuda a sot Grik a sot Anutugât kâmut zengât mâteziṇan tosaziṇ bunj ândine âlip upap.

³³ Nâ yatigâk a top topnâ zen niknetâ dâp upapkât nângâm ândiman. Nâ ninaŋgât nângâm buŋâ. A donbep, zenŋât nângâm opman. Zen Kembugât sinŋi âlip nângâm âlip upigât nep tuuman.

11

¹ Nâ Kristogât mâtâp lânman. Zen zo yatik orot mâmenâ ek nângâm wâratkum ândibi.

A ambân topniŋâ.

² Zen kut nâi nâi orâwan sot den dâzângowan, zorat nângâm lum upme. Zorat nânga âlip opmap.

³ Oi zi den nâi sa nângânek. Kristo zâk agât kâuknâ. Anâ ambângât kâuknâ. Oi Anutu zâk Kristogât kâuknâ.

⁴ Minduminduyân a nâi zâk kâuk pâkenâ tâi ninâu sâbap mo Anutugât den sâm muyagibap. Yatâ oi kembu patânâ anun upap.

⁵ Minduminduyân ambân nâi zâk kâuk pâke buŋ ândim ninâu sâbap mo Anutugât den sâm muyagibap. Zâk yatik oi apnâ anun upap.

Ambân yatâ zo, zâk ambân laŋ ândiândiŋ kâukziŋ sâmot mimiŋâ, zen yatâ anun upap.

⁶ Ambân nâi kâuk pâke mân pam ândei kâuknâ mânângât naŋgâne anun oi dâp upap. Ka ambân zo yatâ okŋaŋgâbigât anun opnâ kâuk pâke pam ândibap.

⁷ Minduminduyân a zâk kâuk pâke mân pam ândibap. A, zâk neule âsaknâ mariŋâ, Anutu, zâkkât holi tobat sot wikin yatâ. Ambân ko, zâk agât wikin.

⁸ A, zâk ambângâren gâbâ mân muyageip. Ambânâ agâren gâbâ muyageip.

⁹ A, zâk ambângât opnâ mân muyageip. Buŋâ. Ambân, zâk agât opnâ muyageip.

¹⁰ Ambân, zâk agât

ombenjan ândiapkât kâuk kâpim ândibap. Yen ândei sumbem a zinj iknetâ bâliņ opapkât sâsân.

A sot ambân, nen ârândân Kembugât mâtenjan kinat.

¹¹ A, zâk zikņik Kembugât mâtenjan mân kinbap. Ambân, zâk zikņik Kembugât mâtenjan mân kinbap. ¹² A ambân ârândân kinbabot. Ambân, zâk agâren gâbâ muyageip. Zo yatik a nen ambân zenğâren gâbâ âsagimen. Nen sot kut nâi nâi zo Anutugâren gâbik gawen.

¹³ Zen ziiņak nâņgâm iknek. Minduminduyân ambân nâi kâuk pâke buņ ândim Anutugâren ninâu sâi dâp upap mo buņâ? ¹⁴ Oi a nâi zâk kâuk sâmotņâ kârep mem ândei ikne dâp upap mo buņâ? Zorat topņâ mârur sinņi âlip mân mem ândiwe, zen zoren nâņgâm ândiwe. ¹⁵ Oi ambân nâi kâuk sâmot ilimbam tâi ikne âlip opmap. Anutuņâ kâuk sâmot ilimbam ziiņgâmap, zo kâuk pâkeziņ. Kâuk sâmot ilimbamņâ zo zâkkât neulenâ. ¹⁶ Nâi zâk den zi birâbâ sâm itâ nâņgâbap. Zo birâbirân, zo nen sot Anutugât kâmut nâmbutņâ nen mân upmen.

Korinti a zen nalem nem gulipmalip urâwe.

¹⁷ Zen mindumņâ kut nâi zinj upme, zorat nâņga mân dâp oi girem dâzâņguan. Zen âlip mân opņâ bâliņ op ândime. ¹⁸ Yesugât kâmut zen mindunetâ kâsâp muyagemap. Zen ziiņak kâmutņâ kâmutņâ sâm kâsâpagome. Yatâ sâm dâtnone nâņga perâkņak yatâ uap. ¹⁹ Oi kâsâp zo yen buņâ. Zenğâren gâbâ nâmbutņandâ den sinņi âlip mem kâtigie, zenğât topziņ muyagibapkât

âsagiap. ²⁰ Ka zen nalem ninam mindumnâ Kembugât nalem kâtik nem gulipmalip upme. ²¹ Nalem mem gamnâ ziinâ kâsâpkum ziknik ziknik nime. Nâi zâk tepnangât opmap. Nâi zâk âkon buñ nemap. Nâi zâk too waiñ donbep nemnâ um gulip opmap. ²² Wangât yatâ upme? Ziin mirâ kârum ko yatâ upme? Zen nalem too ninâ sâm mirâziñan nimbe. Zen wangât Anutugât kâmut zengât nângâne gigin oi a kanpitâ sot nalem buñ ândime, zen anun kwatziñgâme? Zorat wan den dâzângobâ? Nâ sâm âlip kwatziñgâbat? Buñâ. Nâ zirat mân sâm âlip kwatziñâbat.

Kembugât nalem ninin, zorat den.

²³ Nâ Kembugâren gâbâ den mewan, zo zingâwan. Zo itâ. Kembu Yesu zâk Yudanâ tirâpzan goi gâsuwe, zo mân âsageip, narâk zoren Yesu zâk arâpnâ sot tap nalem meip. ²⁴ Nalem nâi memnâ sâiwap sâm namuñ itâ sâip, “Zi sunumnâ. Zi zengât sinji san. Nâgât nângâm nalem zi itâ nem ândibi.” ²⁵ Nalem ninetâ Yesunâ waiñ too hâkop memnâ itâ sâip, “Hâkop ziren târotâro iraknangât gilâmnâ taap. Gilâmnandâ narâk ziren târotâro iraknâ âsageziñgâbap. Nimbi dâp nâgât nângâm yatik nem ândibi.” ²⁶ Zen nalem sot too zo nimbi dâp Kembu moip, zorat sinji sâm muyagem ândine âburibap.

²⁷ Zorat nâi zâk mân orotnâ opnâ Kembugât nalem sot too, zo nimbap, zo nem gulipkum tosa mimbap. ²⁸ Zorat nalem sot too zo ninâ sâm umziñangât topnâ ek nângâmñâ Anutugâren sâm muyagemnâ nimbi. ²⁹ Nâi zâk Kembugât sunum egi yenñâ oi nimbap, zâk

hâunâ mimbap. ³⁰ Zen zo yatâ gulip upmegât nâmbutnâ lolot sot nâmbutnâ sisi mâsek sot nâmbutnâ mârûm muwe. ³¹ Nînak um topnîj ek nângâm kubigindâ sâi ko Kembunâ hâunâ mân ningâbap. ³² Ka gulip oknangindâ Kembunâ hâunâ ningâm kubikningâmap. Um kâtik, zen sot tâmbetagobemgât op zo yatâ kubikningâmap.

³³ Bukurâpnâ, zen nalem ninam mindum tat-netâ aksik gam nangânetâ ko topwkap nimbi. ³⁴ Nîai zâk tepnangât oknangi ziknâ mirin nalem nimbap. Zen mindum Kembugât nalem kâtik nem gulipkune hâunâ muyagezingâbapkât yatâ upi.

Den nâmbutnâ zo ninak gam dâzângobat.

12

Kaapumnâ nenngâren nep tuumap.

¹ Bukurâpnâ, Nen nep top top tuunat, zorat Kaapumnâ imbanâ ningâmap. Zorat kwakpegât dâzângua nângânek. ² Zen mârûmnâ um kâtik ândine a zîj diizingâne lopio dij bun, zâkkâren pâlatân op ândiwe. Zen lopiogât kembuniñâ sâm kin topnân ândim gulipmalip op ândiwe. ³ Zorat torenñâ nîai itâ sâm dâzângua nângânek. Nîai zâk Anutugât Kaapumnâ mam oknangi dap op itâ sâbap? “Yesu, gâ sâm bâlin kwatgigan.” Oi nîai zâk Tirik Kaapumnâ mam mân oknangi dap op itâ sâbap? “Yesu, zâk Kembu patâ.”

⁴ Anutugât umâlepangât op sâi Kaapumnâ imbanâ ningi nep top top tuumen. Kaapum, zâk kânok. ⁵ Kore orotnâ top top ziap, zo donjbep. Nep mariñâ, zo Kembu kânok. ⁶ Singi

âlipkât mâtâp topnâ topnâ ziap. Imbanâ mariñâ Anutu kânok. Zâk imbanâ muyagem ningâmap. ⁷ Kembugât kâmurân nen ârândân âlip ândinatkât Kaapum zâk a kânok kânok imbanâ muyagem ningâmap. Nâi zâk Kaapumñâ mam okñangi kut nâi nâi âsagemap, zorat topñangât den nângâm sâmâp. ⁸ Nâi zâk Kaapumñâ mam okñangi den nângânângâ zo sâmâp. Nep zagât, zo mariñâ Kaapum kânok. ⁹ Nâi zâk Kaapumñak mam okñangi nângâm pâlatân patâ op ândimap. Nâi zâk Kaapumñak mam okñangi a sisi mâsek kubikzingâmap. ¹⁰ Oi nâi zâk sen mârât kulem tubapkât imbanâ pindâmap. Nâi zâk Anutugâren gâbâ den mem sapsubapkât imbanâ pindâmap. Nâi zâk Kaapumñâ imbanâ pindi den sot kut nâi nâi zorat topnâ nângâm kubik sapsûmap. Zâk itâ sâmâp, “Zo Kembugât Kaapumân gok.” Mo itâ sâmâp, “Zo wâke sot Satan, zengâren gok. Zo bâlinâ.” Nâi zâk singi âlip den gându uñakñan sâbapkât imbanâ pindâmap. A nâi den gându uñak zo nângâm a dinniñan melânbpapkât imbanâ pindâmap. ¹¹ Nep top top zo Kaapumñak tuumap. Kaapum zâk zikñak nângâm nep zo mo zo a mariñ dâp kâsâpkum ningâmap.

Sâkniñ ko kânok, kore mâman donbep.

¹² A nen sâkniñandâ kânok, ka sâkkât kore mâman, zo donbep. Oi zen donbepñâ mâpotnetâ sâk kânok uap. Oi Kristogât kâmut nen zo yatik. ¹³ Kaapum kânokñak tooyân mâpotniñgi kâmut kânogâk urâwen. Yuda a sot hân nâi gok, Kore a sot a kutâ, nen aksik Kaapum kânok zorigâk

miwen. Kaapumñâ umniñan piksâm zimbapkât miwen.

¹⁴ Oi sâkkât kore, zo kânok buñâ. Zo donbep. ¹⁵ Oi ki zâk dap op itâ sâbap? “Nâ bet buñâ. Nâ sâkkât torenñâ mân uan.” Den yatâ sâmñâ dap op sâk birâm zikñik ândibap. ¹⁶ Mo kindap zâk dap op itâ sâbap? “Nâ sen buñâ. Nâ sâkkât torenñâ mân uan.” Yatâ sâmñâ dap op sâk birâm zikñik ândibap. ¹⁷ Sâgân sinniñâ zei sâi ko sâkñâ kindap kârubap. Mo sâgân kindabâk zine sâi sângân kârubap. ¹⁸ Anutu zâkñâ yatâ nângi zeipkât sâkkât kore nep top top sâm zingip. ¹⁹ Sâkkât kore mâman zen nepziñ kânok oi sâi sâk zâk bâliñ opñâ buñ opap. ²⁰ Zi ko kore mâman donbep, ka sâk ko kânok.

²¹ Sennâ dap op bet itâ dukubap? “Nâ gâ buñik âlip ândibat.” Mo kâukñâ dap op ki itâ dâzâkobap? “Nâ zet buñâ âlip ândibat.” ²² Yatâ mân ziap. Sâkninangât torerâpñâ lolotñâ zen buñ utne sâi âlip mân ândibem. ²³ Oi sâkniñangât torerâpñâ giginâ ziñâ galem otzingâmen. Oi sâkniñangât torerâpñâ mân igikñâ zo ekap zângoindâ âlipñâ yatâ ândime. ²⁴ Sâkniñ torerâpñâ muyap zime, zo yatâ neule mân pam ândimen. Oi Anutuñâ sâk muyagem torerâp nâmbutñâ giginâ zen nep patâ sâm zingip. ²⁵ Zo sâkniñangât torerâp kâsa mân op kore orangâm ândibigât yatâ oip. ²⁶ Zorat torenñâ nâiñâ sâknam nângi nâmbutñâ, zen ârândân nângâbi. Mo nâiñâ sâtâre oi nâmbutñâ zen yatik sâtâre op nângâbi.

Nep a topñâ topñâ ândie.

²⁷ Zen aksik patâ mâpotne Kristogât kâmut ue. Nep top top tuume, zo ko zen kâmut kânok ue. Zen Kristogât sâk bonnâ yatâ ue. Kristo zâk kâukziñ ândiap. Oi zikñik zikñik sâkñangât kore mâman ue. ²⁸ Oi Anutu zâk kâmut gakârâpnâ, nenğâren a itâ nâmbarip. Aposolo gâsum sâlâpnânğoip. Ombeñan Anutugâren gâbâ den mem sâsân a. Ombeñan den sinği âlip kwâkâm zingâzingân a. A sisi mâsek kubikzingâzingân, berân mâme a sot a sâtnâ, oi a den gându mârâtñan sâsân. Zo yatâ nâmbarip. ²⁹ Nen Aposoloyâk nâmbarip? Mo nen aksik Propete a mo kwâkâm zingâzingân a nâmbarip? Nen aksik sen mârât tuutuunğât imbañâ niñgip? Zo yatâ buñâ. ³⁰ Nen aksik patâ sisi mâsek kubikkubikñangât imbañâ niñgip? Mo den gându unakñan sânatkât imbañâ niñgip sot den zo nângâm melânatkât imbañâ niñgip? Yatâ buñâ. ³¹ Zorat itâ sa nângânek. Zen Kaa-pumgât imbañan Yesugât kâmut mem kâtikñan kwatzingânam op nep tuubi. Nep top top zorat san. Zi ko nep zo tuubigât nânâ mâtâp âlipñâ nâi, zorat dâzângua nângânek.

13

Umninğandâ mân gâsâyagom nep âlip tuuginğâ mân dâp upap.

¹ Nâ Kaapum imbañân a gânduyân mo sumbem a zenğât gânduyân Kembugât den sâbam ua umnandâ bukurâpnâ mân gâsâzângobap zo ko sa lâmun kâmam yatâ den kwamitñik opap. ² Nâ Propete op ândim kut nâi nâi âsagemap, zorat topñâ nângâbam sot sinği âlipkât topñâ

nângâm kwâtâtebam oi baknâ sa âbângubapkât zorat nângâm pâlâtân imbanâ zemnigi sâi ko umnandâ bukurâpnâ mân gâsâzângobap, zo ko nâ a yennâ opam. ³ Oi kut nâi nâinâ zemnigap, zo a kanpitâ zingâm nangâm sâknâ bira kârâpkât singi opap, oi umnandâ bukurâpnâ mân gâsuzingâbap zo ko nâ a yennâ op nangâbat. Kut nâi nâi zo ua sâi zorânâ âlipnan mân kwatnibap.

Buku opnâ mâtâp âlipnâ lâhnat.

⁴ Nâi zâk umnandâ bukurâpnâ gâsuzingâmapnâ lumbenâ ândibap. Bukurâpnâ, zen kuk mân otzingâbap. Zâk sâk mâme mo zâizâin mân upap. ⁵ Kut nâi mân orotnâ zo mân upap. A zo ziknâ kutnâ mân mem zaatpap. Um kâlak bunâ. A zengât tosa mân mem ândibap. ⁶ Bâlinandâ lan kâri umbâlâ upap. Oi den bonjandâ lan kâri zorat umâlep upap. ⁷ A umnandâ bukurâpnâ gâsâzângomap, zâknâ bukurâp zengât nângi zâizâin opmap. Oi bukurâpnâ zin kulem bâlinâ oknangâne mân lorebap. Oi sâknam sot kut nâi nâi bâlinâ zo zâkkâren muyagei mân lorem kâtigem kinbap. Anutunâ gâtâm tânnângobap, zorat umâlip op mambât ândibap.

Buku orotnâ, zorân mân bun upap.

⁸ Umnâ buku orotnâ, zo mân bun upap. Ka Kembugât den sâsân, zo bun upap. Oi den gându nâin nâin sâsân, zo bun upap. Den topnâ nângânângân, zo bun upap. ⁹ Zo itâgât. Hânân zi ândien, zorat op ko torennik nângâmen. Zorat op ko den sâmen, zo torennik opmap. ¹⁰ Gâtâm hângât narâknâ âkâbabân bonnâ muyagei orot

mâmenin kwaknâ, zo buŋ op nanġâbap. ¹¹ Nâ katep ândiwanân katep den sâwan. Oi katep um yatâ nânġâm ândiwan. Bet ko lâmbatnâ a opnâ katep nânġânânġân, zo birâwan. ¹² Narâk ziren kut nâi nâi ikmen, zo tooyân egindâ gâutgâut opmap, zo yatâ. Gâtâm ko bonnâ ek nânġânât. Narâk ziren torenjik nânġan. Gâtâm bonnâ ek nânġâbat. Anutuŋâ nek nânġâmap, zo yatâ ek nânġâbat.

¹³ Zinziŋ kâtik zimbi, zo nânġâm pâlatân, um bâbâlan op mambât ândiândiŋ sot umnâ gâsâyagom buku orotnâ, zen karâmbut. Buku orotnâ, zo patâziŋ uap.

14

Anutugât den sâm muyamuyagiŋ, zorânâ nep patâ.

¹ Zen umziŋandâ gâsâyagom ândibigât kâtigibi. Kaapumnâ nep top top niŋġâmap, zo tuunam kâtigibi. Anutugât den sâsân nep, zorat nânġâne zâizâiŋ upap. ² Nâi zâk den gându uŋakŋan sâmmap, zo a mân dâzâŋgom Anutu dukumap. Zâk Kaapumnâ mam okŋanġi den gându uŋakŋan sâi a zen kwakme. ³ Ka nâiŋâ a denân Kembugât den sâm muyagemapnâ a kâtigibigât betziŋan mimbap. Zen um bâbâlan upigât dâzâŋgomap. ⁴ Nâi zâk den gându uŋakŋan sâmmapnâ zik umnâ Kembu sot pâlatân op kâtigibapkât sâmmap. Ka nâi zâk a kâmut zeŋgât mâteziŋan Kembugât den muyap sâm muyagemapnâ kâmut ziŋ siŋgi âlibân kâtigibigât sâmmap. ⁵ Zen aksik patâ den gându uŋakŋan sâne nânġa âlip upap. Ka Anutugât

den a denân muyap sâm muyagine nânga âlip nâi upap. A nâi zâk Kembangât den muyabâk sâm muyagemap, zâk den gându unaknan sâmmap, zo walâbap. A nâi minduminduyân den gându unaknan sâmna melân a denân dâzângoi âlip upap. Zâk yatâ opna Kembangât den muyap dâzângomap, zo yatâ upap. Yesugât kâmut zen Kembangât den nângâm âlip upigât otnigi yatâ san. ⁶ Bukurâp, nâ zengâren gam den gându unaknan den sâm dâzângom dap op betzina mimbat. Nâ Anutugâren gâbâ den nâi mân mem ga muyap dâzângobat, zo dap op betzina mimbat? Nâ nângânângâ den mo sâm kwâkâzingâzingân den mo Kembangât den nâi mân mem ga dâzângobat, zo dap op betzina mimbat?

Kembangât den ekapoot mân sâbi.

⁷ Kut nâi yenna kâmam sot uluwet zo kune dina muyap mân sâi dap op nângâbi. ⁸ Mo lâmun waatne kwamitna muyap mân sâi dap opna kâmbamgât kut nâi kubikna âi pâizingâbi? ⁹ Oi zen yatik gându unaknan den ekapkum sâne a nâmbutna dap op nângâbi? Dinzina zo yenna âibap. ¹⁰ Hân dâp a den gându top top zem ariap. Mâirâp zina dinzina zo nângâme. ¹¹ A nâina den gându nâi sâi nânga kwakmak upap. Den zorat marina dâ nâgât nângi kamân nâi gok upap. Oi nâ yatik zâkkât nânga zâk kamân nâin gokna upap. ¹² Oi zengâren topna yatik ziap. Kaapungât imbanâ zengâren muyagibapkât nângâm sâme. Zo âlipna. Ka nâ itâ sa nângânek. Zen Kaapungâren gâbâ imbanâ mem Yesugât kâmut mem kâtiknan kwatzingâbigât otzina ândibi.

¹³ Zorat den gându ûjakñan den sâbapkat imbanâ zemngangap, zâk den zorat topnâ nanggam maburibapkat imbanâ zorat Kembugâren ninâu sâi bekñan mimbat. ¹⁴ Nâ den gându ûjakñan ninâu sâbat, zo ko um dâpnandâ upap. Oi nangganangganâ zo mân nanggam kubiksa yen zimbat. ¹⁵ Zorat nâ dap upat? Itâ upat. Nâ um dâpnandâ ninâu sâbat sot nangganangganandâ nanggam lâunandâ ninâu sâm sapsuga âlip upap. Um dâpnandâ kep mimbat sot nangganangganandâ nanggam simbitkum kep mimbat. ¹⁶ Gâ um dâpkandâ den gându ûjakñanâk Kembugâren sâiwap sâna a kândatñan gokñâ dingâ mân nanggamñâ dap op perâkñak sâbap? ¹⁷ Gâ sâtâre den bonñâ zo sâban. Oi a zorâñ kwagi dap dap yatâ oi zorâñâ tangubap? ¹⁸ Zen den gându ûjakñan sâne nâ walâzingâm sâman. Zorat Anutu sâiwap sâm dukuman. ¹⁹ Ka nâ itâ sa nanggâne. Den gându ûjakñan sâsâñangât nânga bon oi sâi minduminduyân den gându ûjakñan den kêrep patâ sâbâ sâm sâbam. Nâ zorat nânga giap. Ka Kembugâren den memñâ minduminduyân muyap sâm muyagigiñ, zorat nânga zariap.

Kembugât den âragunam katep tobat mân upi.

²⁰ Bukurâpnâ, den nanggam kubikkubikñangât nanggananggâziñandâ katep yatâ mân upi. Nanggananggâziñandâ lâmbatlâmbatñâ zengât dâp upap. Bâliñâ nanggâbi, zo ko umziñandâ katep mâik yatâ upap. ²¹ Mârumñan Yuda a ziñ um kâtik ândine Kembuñâ den nâi itâ sâip. Zen zo Kembugât gurumin den ekabân kulemgune ziap,

“Kembu zâk itâ sap, ‘Nâ hân nâin goknâ sângonzângua kâmut zi zengâren gam den gându nâin nâin nâgât den dâzângone laŋ mân nângâbi.’ ”

²² Oi zorat torenjâ sâbâ. Gându unakŋan den sâsân, zo top lâkulâku nâi uap. Oi zo Yesugât kâmut zengât siŋgi mân uap. Zo um kâtik zengât siŋgi. Oi Anutugâren gâbâ den mem muyapnâ sâm muyamuyagiŋ, zo top lâkulâku nâi uap. Zo a um kâtik zengât siŋgi bujâ. Zo Yesugât kâmut zengât siŋgi.

²³ Yesugât kâmut zen aksik mindum aksik gându unakŋan den sâne sâi a yennâ, a um kâtik zâk ziŋgitnâ sâbe, “Um gulip otziŋgap.” ²⁴⁻²⁵ Um kâtik ziŋ ziŋgitnâ sâi zorat nângâne Kembangât top lâkulâku nâi mân opap. Yesugât kâmut mindumjâ Anutugât den muyap sâm muyagem tatne a yennâ, um kâtik nâi zengâren gam den sâbi, zo nângâbap zo ko aksik umŋangât topnâ sâm muyagine den zo umŋan giari umjâ melânbap. Oi umŋan kut nâi nâi tik zemap, zo muyagei umjâ melâni hânân gei pindiŋsâm zem Anutu mâpâsem itâ sâbap, “Anutu zâk perâkŋak zen sot ândiap.”

Bet bâsaŋ mân mindubi.

²⁶ Bukurâp, zorat dap dap? Zen mindunâ sâm um bet bâsaŋ mân gabi. Nâi zâk sâtâre kep nâi mem gâbap. Nâi zâk kwâkâm ziŋgâziŋgâŋ den mem gâbap. Nâi zâk Anutugât den unakŋâ. Nâi zâk den gându unakŋan sâbâ sâm sâbap. Nâi zâk den gându unakŋâ zorat top sâsân sâbâ sâm sâbap. Zo Kembangât den laŋ kârâbapkât upi.

²⁷ Den gându unakŋan den sâbâ sâm donjbepnâ

buñâ, zagât mo karâmbutñâ sâbi. Donbepñâ mân walâm sâbi. Oi zikñik zikñik sâne a kânokñâ mâburem topñâ sâbap. ²⁸ Ka mâbumâbure a ñâi mân tâi ko minduminduyân den gându uñakñan mân sâbi. Ñâi zâk sâbâ sâm zâk zikñik Anutugâren sâbap. ²⁹ Anutugât den muyap sâsân, zo a zagâtñâ mo karâmbutñâ sâbi. Oi nâmbutñâ zen den zo nângâm sâlâpkum sâbi. ³⁰ Ñâi zâk tâi Kaapumñâ umñan den pâi sâbam oi a den kândom sâbap, zo birâbap. ³¹ Anutugât den sâm muyamuyagiñ zo utnâ sâm upi. A ñâiñon sâm nângâm ge tâi a ñâigoot sâm dâzângobap. Sâm mânângât dâzângobi, zorân âlip upap. Oi sâne a nâmbutñâ ziñ nângâm umziñ bâbâlañ upap. ³² Anutugât den sâsân a zen Kaapumgât den sânam otziñgi sâbi. Mân sânam otziñgi birâbi. ³³ Anutu zâk gulipmalipkât Anutuñâ buñâ. Zâk lumbenñan orotñangât Anutu. Anutu kânok, diñâ kânok. A kânokñak pâtârâñâk sâbap. Ambân zen minduminduyân den hiriñsâm tapi.

³⁴ Yesugât kâmut kamân dâp zen mindum ambân zen hiriñsâm tapme. Korinti zen zo yatik utne dâp upap. Ambân zen yatâ opñâ giginâ ândibigât nengât orotñâ yatâ ziap. Oi zo yatik Kembangât gurumin denân ziap. ³⁵ Ambân zen den ñâi mâsikâm nângânâ mirâziñan âi arâpziñ mâsikâziñgâbi. Ambân ñâiñâ minduminduyân den sâi añunñoot upap. ³⁶ Korinti a zen zâizâiñ upme, zengât sa nângânek. Zen dap nânge? Anutugât denñâ zengâren topkwap muyageip, mo zen ziñik nângâwe?

³⁷ Zengâren gâbâ ñâiñâ zikñangât nângi

Propete mo a Kaapumņoot upap zo ko den kulemgum ziņgan, zo Kembugât sâtkât kulemguan, yatâ nâņgâbap. ³⁸ Nâi zâk den zi nâņgi bon mân upap, zo zâkkât nâņgindâ Anutugât den sâsâņ a mân upap. ³⁹ Zorat bukurâpnâ itâ sa nâņgânek. Zen Anutugât den muyap sapsusuņ, zorat kâtigibi. Den gându uņakņan sâsâņ, zorat pâke mân kwapi. ⁴⁰ Minduminduziņan gulipmalip mân op, orotņigâk utnetâ a nâmbutņâ ziņ ziņgitnetâ dâp upap.

15

Yesu zâk mumuņan gâbâ zaatņâ arâpņâ zeņgâren muyageziņgip.

¹⁻² Bukurâpnâ, siņgi âlip den dâzâņgua nâņgâwe. Oi zo mem ândime. Siņgi âlip kwâkâm ziņgâwan, zo yatik mem ândie oi ko âlip kubikziņgâbap. Mo dap nâņge? Siņgi âlip dâņ mân mem ândinetâ umziņan bonņâ mân âsageziņgâbap?

³ Zen siņgi âlip nâņgâm ândibigât dâzâņgua nâņgânek. Siņgi âlip nâņgâwan, zo dâzâņgowan. Zorat kâukņâ itâ sâm dâzâņgowan. Kembu Yesu, zâk den siņgi Kembugât ekabân ziap, zorat dâp opņâ bâliņaņgât suup mem moip. ⁴ Oi Kembugât ekabân den ziap, zorat dâp Yesu hangoitâ zei sirâm karâmbuņan Anutuņâ mâņgei zaarip. ⁵ Zaatņâ Peterogâren muyageip. Zobâ arâpņâ nâmbutņâ zeņgâren muyageip. ⁶ Oi Yesugât kâmut teņgâņâ 5 tausen walip, zo mindum tatne muyagei igâwe. Zeņgâren gâbâ

donbepnâ tok gwâlâ ândie. Oi nâmbutnâ muwe.
⁷ Oi Yakobogâren muyageip. Oi Aposolo aksik zengâren muyagezingi igâwe.

⁸ Paulo nâ zengât tengâyân mân ândiwan. Iraborâk gâsum sâlâpnogi nep a orâwan. Nâ bet, katep mân kubikanğâm âsageip yatâ nâ lan nâgâren muyagei egâwan. Aposolo zinâ kot ninetâ mân dâp uap. ⁹ Nâ Aposolo nâmbutnâ zengât ombeziñan. Nâ Anutugât a ambân kâmut zângom gâwan, zorat Aposolo kot ninetâ mân dâp uap. ¹⁰ Nâ Aposolo orâwan, zo Anutunâ um lâklâk otnim tânnogi Aposolo op ândian. Oi zâknak tânnogi zorânâ nâgâren bon buñ mân oip. Buñâ. Aposolo nâmbutnâ zen nep tuune walâzingâm sâknam nep tuum kâtigewan. Oi zo Anutunâ tânnogip, zorânâ mem kâtikñan kwatnigi singi âlipkât nep tuum kâtigeman. ¹¹ Nâ orâwan sot zin urâwe, zorat mân sâbat. Yesu moip sot zaarip, zorat singi sâm den singi âlip sâm muyagimen. Oi Korinti a zen yatik mem ândie.

Yesu zâk mumuñan gâbâ zaaripkât zaatnat.

¹² Yesu mumuñan gâbâ zaarip. Den yatâ sâm dâzânğoindâ wangât zengâren gâbâ nâmbutnandâ mumuñan gâbâ zaatzaat, zo mân ziap sâme? ¹³ Mumuñan gâbâ zaatzaat, zo kwâimbâmñâ Yesu mumuñan gâbâ zaarip, zo kwâimbâbi. ¹⁴ Oi Kristo mumuñan gâbâ mân zaarip sâi ko den sâmen, zo bon buñ opap. Oi nângâm pâlâtânziñ zo yatik bon buñ opap. ¹⁵ Oi zorik buñâ. Nen Anutugât itâ sâwen, “Zâknâ Kristo mumuñan gâbâ mângei zaarip.” Oi mumuñan gâbâ zaatzaat mân zei sâi ko Anutunâ

Kristo mân mângai zaarip opap. Zorat den sâwen, zo Anutugât den târârak mân sâm sarâ sâbem. ¹⁶ A mumunjan gâbâ zaatzaatjâ mân zei sâi ko Kristo mumunjan gâbâ mân zaarip opap. ¹⁷ Kristo mân zaari sâi nângâm pâlâtânziñ yenjâ opap. Oi tosaziñ tok zemziñgâbap. ¹⁸ Oi Kristo nângâm pâlâtân kwap muwe, zen tâmbetagowe yatâ opap. ¹⁹ Nen hânân narâk ziren Kristo nângâm pâlâtân kwâknanngâmen, zorat bonjâ mârûm miwen sot sumbemân mân mimbem sâi ko umbâlâ patâ muyagebap.

Mumunjan gâbâ zaatzaat, zo tengâyâk zaatnat.

²⁰ Kristo, zâk perâkñak mumunjan gâbâ zaarip. Zâk a mumunjâ kândom otziñgâm zaat ândiap. ²¹ Zo itâgât. A nâinjâ mumunjâ topkwapningip. Zo yatik a nâinjâ mumunjan gâbâ zaatzaat, zo topkwapningip. ²² Nen aksik Adamgât kiurâp opnâ munat. Zo yatik Kristo sot târotâroniñ ziapkât zaat nanngânat. ²³ Oi tengânâ sâi ziap, zo yatik zaatnat. Kândom Kristo mumunjan gâbâ zaarip. Oi Kristo âburem takâbap, narâk zoren zâkkât singi a nen zaatnat.

²⁴ Âkââkân narâkñan Kristo zâk a kutâ sot zâizâiñ sot imbanâziñoot aksik mem gei kwatziñgâm kembu nepnâ zo Anutugât bikñan pâi narâkñâ âkâbap. ²⁵ Kembu Yesu, zâk kembu nep tuum kâsarâpnâ kiñ gobetñan kâbakñeziñgâm nanngâm nepnâ tuum nanngâbap. ²⁶ Kâsanjâ boinjâ tâmbetkubap, zo mumunjâ. Mumunjâ zo buñ upap. ²⁷ Anutunjâ a sot kut nâi nâi aksik Kristogât giginjâ zâmbarip. Zorat Kembugât ekabân den nâi itâ ziap,

“Anutuñâ a sot kut ñâi ñâi aksik mem ge kinanğât gobetñan kwatziñgi mân walâbe yatâ.”

Den zo nânğindâ Anutuñâ nânğı Kristogât ombenjan giginâ upapkât mân sâip. ²⁸ Nanñâ zâk a sot kut ñâi ñâi nen mem gei kwatniñgâmñâ Anutu Ibânanğât ombenjan op ândibap. Yatâ oi ko Anutu zikñak a sot kut ñâi ñâi nenğât kembu patâniñ op ândibap.

Mumuñan gâbâ zaatzaat mân zei sâi ko bâliñ upem.

²⁹ Korinti a zengâren a nâmbutñandâ a mumuñâ zengât op too sanğonme. Zo mumuñan gâbâ zaatzaat mân zei sâi dap dabân yatâ upe?

³⁰ Oi nen ko wangât sâknam kwâkñan ândiwenñâ ândim gen? ³¹ Bukurâpnâ, Zen Kembuniñâ Yesu Kristo sot pâlatân op ândie, zorat sâtâre op itâ san. Nâ sirâm dâp mumuñandâ mâte otnigi ândian.

³² Den sumbuñâ sa nânğânek. Nâ Epeso kamânân zi bâu ulin zen sot agowan. Ka mumuñan gâbâ zaatzaat mân zei sâi ko wan bonñâ membam? Den zo sumbuñâ san. Mumuñan gâbâ zaatzaat mân zei sâi ko itâ sa dâp opap, “Mukan munat. Zorat mân nânğânânğâ op itârân sii nalem om nem sâtâre utnâ.” Nâ sa nânğânek. Zen yatâ mân nânğâbi.

³³ Zen umziñ mân kâitkubi. Zengâren gâbâ a ñâi a lanğ ândiândiñâ zengâren pâlatân upap zo ko orot mâme âlipñâ zo gulipkubap. ³⁴ Zen umziñ kubikñâ ândiândi bâliñâ birâbi. Zengâren gâbâ a nâmbutñandâ Anutu kândâtkume. Zo nânğâm anjun upigât dâzânğuan.

Zaatzaat top zaatnat.

³⁵ Nâmbutñandâ itâ sâbi? “A mumunâ zen dap op zaatpi? Sâkziñ tobat dap op muyagibi?”

³⁶ Korinti a zen kwakmak a. Zen nebân kut nâi kendâme, zo yen mân zaatmap. Keetñâ zo pane kâmnâ âlip taki keetñâ zo alâgem buñ opmap.

³⁷ Zen keetñâ kendâme, zo nâi. Bonñâ ko nâi. Keetñik kendâme. Segon mo kut nâi kendâne kâmnâ sot bonñâ bet takâmap. ³⁸ Oi Anutu zâk nângâm kwâtâtemñâ sâmb pindip, bonñâ yatik takâmap. Keet dâpñan bonñâ tobat nâi nâi âsagemap. ³⁹ Zo yatik sâkkât topñâ kânok mân ziap. A neñgât sunum, zo nâi. Bâu zuu zengât sunum, zo nâi. Saru zuu zengât sunum, zo nâi.

⁴⁰ Oi sumbem a, zen sâkziñ tobat nâi. Hân a, nen sâkniñ tobat nâi. Sumbem a zengât neule, zo nâi. A neñgât neule, zo nâi. ⁴¹ Mirâsiñ, zâk âsakñâ tobatñâ nâi. Kâin, zâk âsakñâ tobatñâ nâi. Sâñgelak, zen âsakziñâ tobatñâ nâi. Oi sâñgelak âsakziñ tobatñâ kânok buñâ. Tobatziñ nâi nâi zem ariap.

⁴² Mumunân gâbâ zaatzaat, zorat topñâ yatâ. Hân sâk, zo hangubi, zâk buñ upapkât siñgi. Zaatpap, zorân mân buñ upap. ⁴³ Hân sâk hangume, zo bon buñâ. Zo yennâ. Zaatpap, zo bonñâ sot âsakñâ neulenoot. Hân sâk hangume, zo lolotñâ. Zaatpap, zo imbanâñoot. ⁴⁴ Hangugunandâ hân sâk sot. Zaatzaatñandâ sumbem sâk sot. Hân sâk ziap, yatik sumbem sâk ziap.

A sanjiñâ Adam sot a unakñâ Kristo.

⁴⁵ Kembugât ekabân den nâi itâ kulemgune ziap,

“A kândom muyageip, Adam, zâk um dâpñoot op zaat ândeip. A bet muyageip, zâk ko Kaapum sot ândiândi mariñâ op ândiap.”

⁴⁶ Sumbemân gâbâ gok, zâk kândom hânân ge mân ândiap. Hânân gokñâ zorâñâ kândom hânân ândeip. Sumbemân gok, zâk bet ge ândeip. ⁴⁷ A kândom muyageip, zâk Anutuñâ hânñâ tuugip, zorat hân a oip. A bet muyageip, zâk sumbemân gokñâ. ⁴⁸ Anutuñâ hân memñâ Adam tuugip. Zâkkât kiurâpñâ nen yatik hânân gokñâ muyageniñgâniñgâñ. Sumbemân gokñâ a ândiap, yatik sumbemgât sinji op ândinat. ⁴⁹ Nen hânân gokñâ tobat urâwen, zo yatik sumbemân gokñâ, zâkkât tobat minat.

Yesuñâ taki sumbem sâk minat.

⁵⁰ Bukurâpnâ, den nâi zitâ sa nângânek. Hân sâk zirâñâ Anutu um topñan, sumbemân mân zâi ândibap. Alâalâgiñ zo zinziñ kâtikñâ mân zimbap.

⁵¹ Nângânek. Den nâi tik zeip, zo sapsun zinğâbâ. Nen mân mom nanğindâ Kembu Yesuñâ taki tobatniñ nâi op hâukwâtnat. ⁵² Lâmun diñ sâi kegâk, sinniñâ kwilitikpamen yatâ, tobat nâi utnat. Lâmun diñ sâi mumuñandâ zatñâ ândiândi kâtik ândibigât sâkziñ hâukwapi.

Oi gwâlâ ândinatñâ hâukwap tobat nâi utnat. ⁵³ Sâkñâ lolot, zinziñ kâtik buñ, zi ândiândi kâtik hâmbâ yatâ gwagori geibap. Mumuñangât sinjiñâ ândiândi kâtik gwagori geibap. ⁵⁴ Yatâ âsagei ko den itâ kulemgune ziap, zo kâtigibap,

“Kembuñâ mumuñangât imbañâ koi geip. ⁵⁵ ‘O mumu, gâ imbañâgâ ikâ? Mumu, gâ nângobangât imbañâgâ ikâ taap?’ ”

⁵⁶ Mumuṇandâ nâṅgobapkât bâliṇandâ imbaṇâ pindâmap. Oi Kembangât gurumin denṇâ bâliṇâ imbaṇâ pindi gwâlantenṣâmap. ⁵⁷ Ka mumuṇandâ mân kembu otniṅgâm ândibapkât Anutu sâtâre okṇaṅgânat. Anutuṇâ Yesu Kristo sâṅgongoi gem tânnâṅgoi ândiândi kâtik muyagien. Zorat sâm âlip kwâkṇaṅgânat.

⁵⁸ Zorat op ko bukurâp, zen kâtigem kinbi. Âsâbâṅ Kembangât nep tuum kâtigibi. Itâ nâṅgâm tuubi, “Kembangât opṇâ nep tuugindâ bon bun mân upap.”

16

Yerusalem zengât siṅgi kât mindubigât sâip.

¹ Kembangât siṅgi a zengât kât mindunam Galata hânân a kâmutṇâ kâmutṇâ dâzâṅgowan. Zo yatik upi. ² Kendon dâp kât tatziṅgap dâp mirin panetâ tâpâp. Yatâ op ândine nâ zengâren ga kâtkât diṇâ mân sâm kârubi. ³ Nâ zengâren ga a nâṅgâziṅgâne âlip oi zo ekap ziṅgâm sâṅgonzâṅgua kât zo mem Yerusalem kamânân âibi. ⁴ Mo nâṅga âlip oi ninoot ârândân âinat.

Paulo zâk Korinti zengâren âibam narâkṇâ ziṅgip.

⁵ Nâ Makedonia hânân âi walâm zengâren gâbat. Makedonia hânân narâk kârep mân ândibat. Yen walâbat. ⁶ Korinti zengâren gam tâtat mâme upat motṇâi. Zen sot ândia map narâkṇâ âkâbap. Oi ziṇâ mâtâpkât betnan mine zoren mo zoren âibat. ⁷ Nâ narâk ziren yen ga ziṅgit zâmban âibatkat mân otnigap. Zorat

Kembunâ nâŋgi âlip oi zengâren gam mâik nâi tâpatkât san. ⁸ Nâ narâk ziren Epeso kamânân ândia Pentekos kendon âkâbap. ⁹ Ziren Kembunâ mâtâp patâ mem pâi nep patâ muyagei ziap. Oi sinji âlipkât a kâsa donbep ândie.

¹⁰⁻¹¹ Timoteo zâk zengâren gâi buku okŋangâne kenġât mân op ândibap. Nâ Kembugât nep tuuman, yatik tuumap. Zorat zâkkât nâŋgâne mân gibap. Mulun galemġum sâŋgongune um lumbe op nâgâren gâbap. Nâ zâk sot buku nâmbutŋâ zen ârândânġ gâbigât mambât ândian.

¹² Bukuniŋâ Apolo, zâk bukurâp nâmbutŋâ, zen sot zengâren gâbâpkât dukum sâŋgongua mân bâbâlaŋ oip. Narâk ziren buŋâ, narâk nâin mâtâp muyagemŋâ zengâren gâbap.

Kembugât den sâsân a hurat kwatziŋgâbi.

¹³ Zen galem oraŋgâm sinji âlip mem kâtigibi. Kenġâtziŋ buŋâ kâtigem ândibi. ¹⁴ Kut nâi nâi upme, zo umziŋandâ gâsâyagom upi.

¹⁵ Oi bukurâpnâ, den nâi sa nâŋgâneġ. Zen Setepano sot kâmut gakârâpŋâ, zengât nâŋgâme. Zen Grik hânân kândom Kembugât sinji urâwe. Oi zen Kembugât sinji a kore otziŋgâm ândime.

¹⁶ A zo sot a nâmbutŋâ ziŋ yatik nep tuume, zen ziŋgit hurat kwatziŋgâbi.

¹⁷ Setepano, Potunato sot Akaiko, zen nâgâren gane umnâ âlip oip. Korinti zen kârebân ândine zen gebâkziŋan nâgâren gam umâlep kwatniwe.

¹⁸ Nâ sot Korinti a zen ârândânġ umâlep kwatniŋgâwe. Zorat zen a yatâ zo zengât nâŋgâne âlip upap.

¹⁹ Asia hânân Yesugât kâmutnâ kâmutnâ zen Korinti a zenġât nânġâm ândie. Akwila sot ambinġâ Pirisila sot zekât mirin mindume, zen Kembugât opnâ sâm sâtâre otziġâme. ²⁰ Bukurâpnâ nâmbutnâ, zen yatik sâtâre otziġâme. Zen buku muyageyanġâm luyanġâm upi

²¹ Paulo, nâ den zi sa bukunâ nâinâ lâunan gâbâ mem ekabân kulemgum ândim gâi zi nâ ninak bitnandâ simbup mem den muruknâ zi kulemguan.

²² Nâi zâk Kembugât âkonzigi simġât sinġi upap. Kembuniġâ Yesu gâ gâban. ²³ Kembu Yesugâren gâbâ tânzânġozânġon zorân zenġâren zimbap. ²⁴ Nâ Yesu Kristogât op umnandâ gâsâzânġomap. Zo yatik.

SINGI ÂLIP EKAP
The New Testament in the Komba Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Komba long Niugini

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Komba

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

8e5b8dff-a54f-5e56-9b8c-1906f06b22d1